

16. oktober 2000

Aktuell utdanningsstatistikk

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Voksenopplæring og utdanningsfinansiering i Norge

Nøkkeltall 2000

Publisert i samarbeid med
Kirke-, utdannings- og
forskningsdepartementet.

6/2000

Aktuell utdanningsstatistikk

I *Aktuell utdanningsstatistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder innenfor utdanningsstatistikken.

Husk å oppgi kilde: Statistisk sentralbyrå ber om å bli oppgitt som kilde når statistikk eller andre opplysninger fra dette heftet blir gjengitt.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetha Vassenden.

Redaksjonsmedarbeidere:

Tor Jørgensen, tlf. 62 88 52 69, e-post: Tor.Jorgensen@ssb.no, Elin Såheim Bjørkli, tlf. 62 88 51 06, e-post: Elin.Saheim.Bjorkli@ssb.no, faks 62 88 52 89.

Redigering: Randi Øiseth

Priser: Pr. år kr 440,00 inkl. mva. Enkelt-nummer kr 60,00 inkl. mva.

Forespørsel om salg og abonnement

rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnement-service, N-2225 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg-abonnement@ssb.no.

ISSN 1500-4295
F-4105/00

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes publikasjonen tilgjengelig i elektronisk versjon under SSBs webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	I
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

Del I. Oversiktsdel

1. Innledning	3
2. Opplæring etter nivå/arrangør	5
3. Ressursbruk	17

Del II. Temadel

4. Flest høyt utdannede ansatte på kurs	20
---	----

Vedleggstabeller:

1. Oppmeldte til grunnskoleeksamen, etter fag. 1995-1999	23
2. Heltidselever i videregående skole og andelen voksne, etter kurstype. 1994-1999	23
3. Praksiskandidater. Absolutte tall og i prosent av totalt antall kandidater til fagbrev. 1993-1999	23
4. Arbeidsmarkedsopplæring. Kurs, deltakere og bevilgning (mill. kroner). 1989-1999	23
5. Studieforbund. Deltakere, etter kjønn, alder og emne. 1999	24
6. Studieforbund. Kurs, deltakere og kurstimer. Fylke. 1999	24
7. Studieforbund. Deltakere, etter nivå, emne og underemne. 1999	25
8. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Deltakere som fullførte kurs, etter alder, kjønn og hovedemner. 1998-1999	27
9. Voksenopplæring. Elever i folkehøgskolene. 1990-1999	27
10. Støttetiltakere i Lånekassen 1999-2000, etter alder og fylke, foreløpige tall per 03.05.00	28
11. Ansatte etter kjønn, utdanning og deltakelse i jobbrelevant kurs eller utdanning siste 4 uker. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer	28
12. Ansatte etter kjønn, alder og deltakelse på jobbrelevant kurs eller utdanning siste 4 uker. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer	29
13. Ansatte etter næring og deltakelse på jobbrelevant kurs eller utdanning siste 4 uker. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer	29
14. Ansatte som har deltatt på jobbrelevant kurs eller utdanning siste fire uker, etter kjønn, alder og formålet med kurset/utdanningen. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer	30
15. Ansatte som har deltatt på jobbrelevant kurs eller utdanning siste fire uker, etter kjønn, alder og den totale varigheten av kurset/utdanning. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer	30

Innledning

Gjennom *Aktuell utdanningsstatistikk* ønsker Statistisk sentralbyrå å øke tilgjengeligheten til og aktualiteten på statistikk om utdanningsaktiviteter i Norge. Statistisk sentralbyrå ønsker også gjennom denne publikasjonsserien å presentere et bredere spekter av statistikk om elever og studenter i Norge. Serien forsøker å dekke interessenters behov for nøkkeltall for utdanningssektoren.

Aktuell utdanningsstatistikk er finansiert i fellesskap av Statistisk sentralbyrå og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Både Statistisk sentralbyrå og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bidrar med materiale til publikasjonsserien. Statistisk sentralbyrå har det redaksjonelle ansvaret for publikasjonene og står ansvarlig for den faglige kvaliteten.

Aktuell utdanningsstatistikk blir utgitt ca. 10 ganger pr. år, og inneholder blant annet nøkkeltallspublikasjoner for alle sektorer i utdanningssystemet og egne publikasjoner for grunnskoler, videregående opplæring, universiteter og høyskoler og voksenopplæring.

Denne nøkkeltallspublikasjonen inneholder statistikk over de fleste emner innenfor voksenopplæring, bl.a. opplæring i skoleverket, studieforbund, fjernundervisning og folkehøgskoler samt statistikk om utdanningsfinansiering.

1. Innledning

Målet for voksenopplæringen er å heve kompetansenivået i den voksne delen av befolkningen og å fremme likestilling, allmenndanning og personlig vekst. En bredt anlagt folkeopplysning og voksenopplæring er et viktig ledd i en samlet strategi for livslang læring. Voksenopplæringen gir kompetanse for arbeidslivet og grunnlag for sosialt og kulturelt engasjement og demokratisk deltakelse i samfunnslivet. Folkeopplysningsperspektivet har lang tradisjon i Norge og Norden. Folkeopplysningen spiller en vesentlig kulturpolitisk rolle og skal bidra til å gi mennesker muligheter til å påvirke sin egen hverdags- og livssituasjon og å gi den enkelte et mer meningsfylt liv. Folkehøgskolen er en viktig del av folkeopplysningstradisjonen.

Voksenopplæring i Norge omfatter i hovedsak disse områdene:

- grunnskoleopplæring for voksne
- videregående opplæring for voksne
- opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere og flyktninger
- høyere utdanning for voksne
- arbeidsmarkedsopplæring
- opplæring arrangert av studieforbundene
- fjernundervisning
- folkehøgskolene

Lov om voksenopplæring angir hovedprinsippene for ansvar, organisering og finansiering av opplæringen. Det er gitt konkrete bestemmelser om opplæring på bestemte nivåer i lovene om grunnskolen, videregående opplæring, fagopplæring i arbeidslivet og universitet og høyskoler. Det er en egen lov om folkehøgskoler. Opplæringsloven (lov om grunnskolen og den videregående opplæringen) gjelder all opplæring på grunnskolens og videregående opplærings område spesielt organisert for

voksne, og også spesialundervisning. Loven trådte i kraft fra 01.08.99 og erstattet lovene om grunnskole, videregående opplæring, fagopplæring i arbeidslivet og deler av voksenopplæringsloven.

Norsk voksenopplæring er sammensatt og mangfoldig. Det er i liten grad etablert egne offentlige institusjoner for voksenopplæring. Ansvaret er dels lagt til de offentlige utdanningsinstitusjonene (grunnskoler, videregående skoler, høyskoler og universiteter) og dels til frittstående/private institusjoner og organisasjoner. De viktigste virkemidlene i voksenopplæringen er dermed offentlig finansierte tilbud innenfor det ordinære utdanningssystemet, utdanningsfinansiering i Statens lånekasse som også gjelder voksne, generelle tilskudd til studieforbund, fjernundervisningsinstitusjoner og folkehøgskoler samt tilskudd til særlige målgrupper, forsknings- og utviklingsarbeid og statlige institusjoner innenfor voksenopplæring.

Arbeidslivet er også en betydelig aktør i voksenopplæringen, både i samarbeid med ulike utdanningsinstitusjoner og ved interne tiltak i virksomhetene. Det foreligger ikke statistikk for den samlede opplæringsinnsatsen i arbeidslivets egen regi. Arbeidsmarkedsopplæring (AMO) skal kvalifisere arbeidssøkere til ordinært arbeid, redusere mistilpasning mellom arbeidslivets behov og arbeidssøkeres kompetanse og motivere arbeidsledige til å ta mer utdanning. Arbeidsmarkedsmyndighetene har det økonomiske ansvaret, ansvar for hvilke kurs som settes i gang, for lokalisering og for inntak av kursdeltakere. Virksomheten fullfinansieres av staten. Nedre aldersgrense for å kunne delta på et AMO-kurs er 19 år. Kursenes varighet er fra 2 til 38 uker. AMO-kurs gjennomføres av ulike aktører. Kurs som gir formell kompetanse på videregående nivå,

1.1 Voksenopplæring, etter tema/arrangør, omfang og deltakere. 1996-1999

Tema/arrangør	Beskrivelse	1997	1998	1999
Studieforbundene	Kurs av ulik lengde ¹	711 351	681 359	681 845
Folkehøgskolene	Hovedkurs og kortkurs ²	29 474	28 324	29 592
Fjernundervisningsinstitusjonene	Individuelle innmeldinger ³	52 207	44 731	39 394
Opplæring for innvandrere	Opplæring til nivå ⁴	22 040	28 957	37 567
Arbeidsmarkedsopplæring	Kurs av ulik lengde ⁵	39 787	32 869	26 932
Grunnskoleopplæring for voksne i kommunal regi ⁶	Med tilbud om eksamen ⁷	1 513	1 877	1 547
Spesialundervisning på grunnskolens område ⁶	Med tilbud om eksamen ⁷	7 136	7 310	6 570
Annen voksenopplæring på grunnskolens område ⁶	Kurs av ulik lengde	..	1 297	982
Videregående opplæring for voksne i fylkeskommunal regi	I ordinære klasser og deltidslever ⁸	34 826	30 068	26 400
Etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler	Etterutdanning og videreutdanning ⁹	85 570	94 078	81 755

¹ Kilde: SSB. ² Kilde: KUFs informasjonssystem for folkehøgskoler (DIFF). ³ Kilde: 1996-97 KUF. 1998: SSB. Pga omlegging omfatter dette 95% av virksomheten.

⁴ Kilde: Statistikk for norskopplæring for voksne innvandrere (FRES). ⁵ Kilde: Arbeidsdirektoratet. ⁶ Gjelder undervisningsår, ikke kalenderår. ⁷ Kilde: Grunnskolens informasjonssystem (GSI). ⁸ Kilde: Videregående skoles informasjonssystem (VSI).

⁹ Kilde: Database for høyere utdanning (DBH).

gjennomføres etter læreplanene i Reform 94. Det er utarbeidet en egen veiledning om AMO innenfor videregående opplæring. Omfanget av arbeidsmarkedsopplæring endres ut fra ledighetssituasjonen i arbeidsmarkedet. Et bedret arbeidsmarked fører til reduksjon i omfanget av arbeidsmarkedsopplæring. Statistikk om arbeidsmarkedsopplæring utarbeides og publiseres av arbeidsmarkedsmyndighetene (A-etat). I 1999 deltok 22 400 personer i arbeidsmarkedskurs, se også vedleggstabell 4.

Tabell 1.1 viser deltakelse i ulike voksenopplæringstiltak. Det er ikke tatt hensyn til opplæringens lengde, som spenner fra årskurs til kortere kurs. Statistikken for universitets- og høyskolesektoren er ufullstendig og dekker stort sett bare offentlige utdanningsinstitusjoner og studieforbund.

Statistikken i denne publikasjonen er stort sett ikke omfattet av omfang publisert i andre publikasjoner i serien *Aktuell utdanningsstatistikk*. Der det kan være muligheter for at omfang også er tatt med i publikasjonene for nivå (grunnskole, videregående opplæring og universitet og høyskole), blir det kommentert i fotnote til den aktuelle tabell.

Det er mange voksne som tar opplæring, og det er noe ulik utvikling hos de forskjellige arrangørene som presenteres i denne publikasjonen. I 1999 hadde opplæring gjennomført i studieforbund omtrent samme deltakertall som i 1998, mens det for fjernundervisning er en nedgang på om lag 10 prosent. Folkehøgskolene viser en svak økning, mens det var størst økning i antall deltakere som får opplæring i norsk med samfunnskunnskap for innvandrere. Det var fra 1998 til 1999 en viss nedgang i deltakere som tar grunnskole for voksne, videregående opplæring for voksne og etter- og videreutdanning ved universitet og høyskoler. Disse forhold blir kommentert under de enkelte kapitlene i publikasjonen. I tabellvedlegget finnes alle tabellene som danner grunnlag for figurene i publikasjonen.

Publikasjonen er stort sett laget etter samme mal som i 1999. Dette for at det skal være lettere å kunne sammenlikne tall og å gjenfinne informasjon. I tillegg behandles et spesielt tema litt grundigere til slutt i publikasjonen.

2. Opplæring etter nivå/arrangør

2.1. Grunnskoleopplæring for voksne

Opplæringen omfatter eksamensrettet grunnskoleopplæring, spesialundervisning og annen opplæring for voksne (over 16 år) på grunnskolens område.

2.1.1. Ansvar og organisering

Fra 01.08.99 har kommunene hatt ansvar for grunnskoleopplæringen for voksne i henhold til § 13-5 i opplæringsloven. Det er den enkelte kommune som ut fra registrert behov, avgjør om det skal settes i gang eksamensrettet grunnskoleopplæring. Når det gjelder spesialundervisning, har voksne som på grunn av sykdom eller skade trenger fornyet grunnskoleopplæring, rett til slik opplæring etter opplæringslovens § 5-2. Det samme gjelder voksne som har manglet eller fått mangelfullt grunnskoletilbud, og voksne som har særlig behov for opplæring for å kunne utvikle eller vedlikeholde grunnleggende ferdigheter. Retten til spesialundervisning bygger på en sakkyndig vurdering av et særskilt behov for slik opplæring. Tilskudd til opplæringen er lagt inn i rammeoverføringene fra staten til kommunene og fylkeskommunene.

Den kommunale voksenopplæringen er organisert etter ulike modeller. I en del kommuner er det egne voksenopplæringssentre. Andre steder er opplæringen lagt til ordinære grunnskoler, og noen steder er det pedagogiske og administrative ansvaret for opplæringen lagt direkte til skoleadministrasjonen i kommunen. En del kommuner samarbeider om interkommunale voksenopplæringssentre, og enkelte steder arrangerer f.eks. studieforbund og videregående skoler grunnskoleopplæring for voksne.

2.1.2 Eksamensrettet grunnskoleopplæring

Eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne er organisert i egne kurs. Opplæringen dekker vanligvis 9. og 10. klassetrinn, men bygger i stor utstrekning på den enkelte deltakers forutsetninger.

Med utgangspunkt i nytt læreplanverk for hele grunnskolen (L97 og L97 samisk) er det utarbeidet veiledning for de fag som inngår i grunnskoleopplæring for voksne, inkl. bl.a. tegnspråk som førstespråk og samisk. L97 og L97S ble tatt i bruk for voksne fra skoleåret 1999/2000.

Det er også utviklet egne prøver for voksne til grunnskoleeksamen. Grunnskoleeksamen for voksne omfatter fem fag: Norsk (hovedmål og sidemål, eller "norsk som andrespråk"/tegnspråk som førstespråk/samisk som første- eller andrespråk), matematikk og engelsk (skriftlig) og to av de tre muntlige fagene samfunnsfag, kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering og natur- og miljøfag. Gjennomført opplæring gir samme kompetanse og samme rettigheter som den ordinære grunnskoleopplæringen. Jfr. pkt. 2.3.4.

Fra 1998 til 1999 var det en svak nedgang i antallet voksne som fikk eksamensrettet grunnskoleopplæring. Antallet i 1999 lå omtrent på 1997-nivå.

2.1 Voksenopplæring. Eksamensrettet grunnskoleopplæring for voksne, etter alder og kjønn. 1999¹

Kjønn	I alt	Innvandrere/ flyktninger				
		20 år og yngre	21 år og eldre	Elever fra andre kommuner ²	20 år og yngre ³	21 år og eldre
1997 i alt ..	1 513	29	589	87	168	640
1998 i alt ..	1 877	23	571	189	..	1 094
1999 i alt .	1 599	62	491	52	..	994
Kvinner	866	32	290	36	..	544
Menn	681	30	201	16	..	450

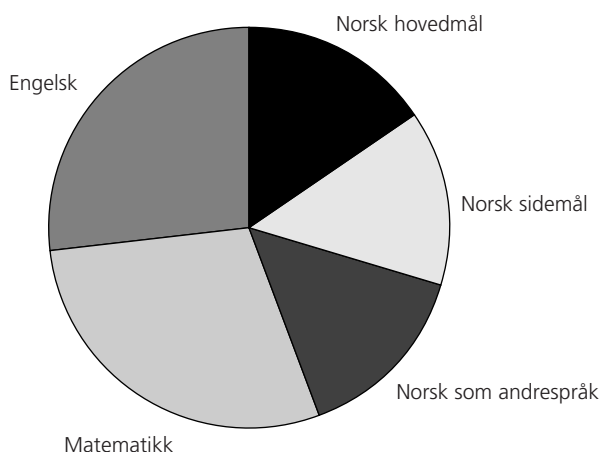
¹ Statens utdanningskontorer har påpekt at det er visse usikkerheter knyttet til rapporteringen. ² Med andre kommuner menes annen kommune enn hjemkommune. ³ Fra 1998 har ikke innvandrere og flyktninger under 20 år blitt registrert i GSI. De registreres nå i FRES.
Kilde: GSI.

I alt var det i underkant av 1 800 oppmeldinger til eksamen i de skriftlige fagene i 1999. Det er ikke en tilsvarende oversikt over muntlige fag. Voksne som følger grunnskoletilbud drevet av kommunen, av en godkjent videregående skole eller godkjent privat skole i samarbeid med eller på oppdrag av kommunen, kan få standpunkt karakterer. Disse deltakerne følger den ordinære trekkordningen for elever som skal opp til eksamen i grunnskolen.

Antall oppmeldte til eksamen synker. Dette skyldes nok hovedsakelig at det totalt er færre deltakere i eksamensrettet grunnskoleopplæring. Tidligere ga arbeidsmarkedsetaten opplæring på grunnskolens område, men på grunn av at det har blitt lettere å komme inn på arbeidsmarkedet de siste årene, er ikke slike tilbud lenger så aktuelle. Antall deltakere som får eksamensrettet grunnskoleopplæring i regi av kommunen, har også hatt en svak reduksjon, muligens i påvente av at lovhjemlet rett til grunnskoleopplæring for voksne skal tre i kraft, jf. Innst. S. nr. 78 (1998-99).

Stortinget har vedtatt at voksne som trenger det, skal ha rett til grunnskoleopplæring, jf. Ot.prp.nr.44 (1999-2000). Det tas sikte på at retten trer i kraft fra 1. august 2002.

Figur 2.1. Oppmeldte til grunnskoleeksamen etter fag, 1999

Kilde: Statens utdanningskontor i Oslo og Akershus, Eksamenssekretariatet.

2.1.3. Spesialundervisning på grunnskolens område

Opplæringen skal være av grunnleggende karakter, og den skal skje under faglig og pedagogisk veiledning og ansvar. Det skal utarbeides individuell opplæringsplan for hver enkelt av dem som får spesialundervisning. Planen skal vise målet for og innholdet i opplæringen og hvordan opplæringen skal drives. For voksne med behov for spesialundervisning er arbeidsplass og institusjoner like viktige opplæringsarenaer som skolen. F. eks er spesialundervisning etter sykdom eller skade ofte knyttet til helseinstitusjoner. Det spesialpedagogiske personalet må arbeide sammen med andre faggrupper for å oppfylle lov og regelverk og for å medvirke til et helhetlig tilbud.

Hvert halvår skal det utarbeides skriftlig oversikt over den opplæringen den enkelte deltaker har fått, og deltakernes utvikling skal vurderes. Oversikten og vurderingen skal rektor sende til deltakeren og til kommunen/fylkeskommunen.

2.1.4. Annen voksenopplæring på grunnskolens område

En del av den voksenopplæringen som gis på grunnskolens område, kan ikke defineres verken som eksamensrettet opplæring eller spesialundervisning. Opplæringen er oftest grunnleggende eller gir oppdatering for personer med svake kunnskaper, og den følger til vanlig ikke læreplaner for grunnskolen.

2.2. Videregående opplæring for voksne

Om statistikken

Statistikken omfatter voksne i tilbud som innrapporteres fra fylkeskommunene. Det foreligger ikke tall for andelen voksne som får tilbud i kurs organisert spesielt for voksne. Som voksne regnes elever 20 år og eldre, dvs. elever som i rapporteringsperioden ikke hadde lovfestet rett til videregående opplæring i henhold til R-94.

2.2.1. Ansvar og organisering

Fylkeskommunene har ansvar for videregående opplæring for voksne og ansvaret er hjemlet i opplæringsloven. Det er åpnet for at også studieforbund kan organisere videregående opplæring for voksne etter avtale med fylkeskommunen.

Videregående opplæring for voksne arrangeres ved de ordinære videregående skolene. Det finnes også noen få fylkeskommunale og ett statlig voksenopplærings-senter, Statens ressurs- og voksenopplærings-senter i Oslo. I tillegg tilbyr studieforbundene og fjernundervisningsinstitusjonene kurs innen videregående opplæring. Deltakerne her vil normalt avlegge eksamen som privatister.

Læreplanene for videregående opplæring i Reform 94 gjelder også for voksne. Planene er tilpasset voksnes behov bl.a. ved at de er modulstrukturerte. Det innebærer at en ikke behøver å lese hele faget samtidig, men kan gjennomgå forskjellige deler (moduler) av faget til forskjellige tider.

2.2.2. Opplæring

Høsten 1999 var det over 26 000 voksne i videregående opplæring, vel 10 000 av disse deltok i deltidsopplæring. Totalt var nesten 12 prosent av elevene i videregående opplæring 20 år eller eldre (voksne). Det er en nedgang på vel 1 prosent fra året før. Nedgangen i antall voksne gjelder både heltids- og deltids elever og gjelder også alle nivåer. Sammenlignet med 1997 er det over 8 000 færre voksne i videregående opplæring i 1999. Dette utgjør vel 5 000 helårselever.

Våren 2000 vedtok Stortinget endringer i opplæringsloven slik at bl a voksne som er født før 1. januar 1978 og som ikke har fullført videregående opplæring, gis rett til slik opplæring. Retten trer i kraft fra 1. august 2000. Loven gir videre alle voksne som er tatt inn til videregående opplæring, rett til å fullføre opplæringslø-

2.2. Voksenopplæring på grunnskolens område, etter type opplæring, kjønn og alder, 1999¹

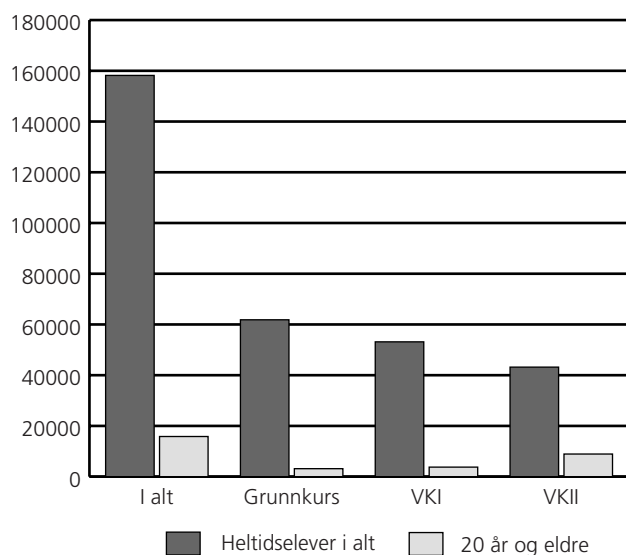

Type opplæring og kjønn	Deltakere i alt	20 år og under	21 år og over
Spesialundervisning	6 570	374	6 196
Kvinner	2 981	179	2 802
Menn	3 589	195	3 394
Annen voksenopplæring på grunnskolens område² ..	982	45	937
Kvinner	505	24	481
Menn	477	21	456

¹ Statens utdanningskontor har påpekt at det er visse usikkerheter knyttet til rapporteringen. ² Gjelder opplæring som ikke er eksamensrettet og som kommunen ikke karakteriserer som spesialundervisning.
Kilde: GSI.

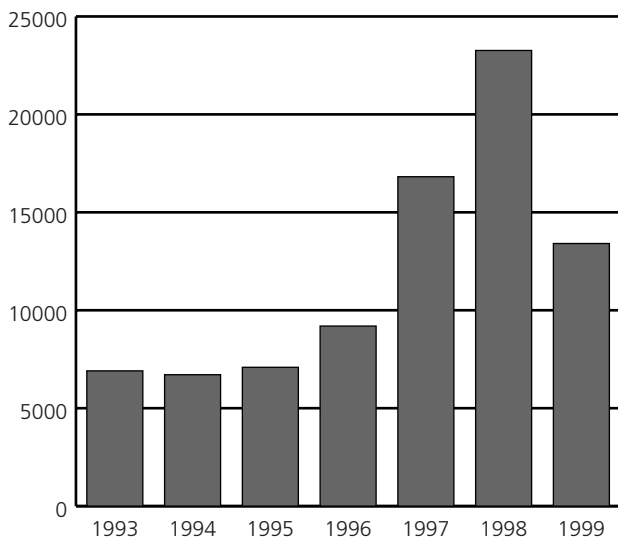
pet. Fylkeskommunen kan benytte studieforbund og fjernundervisningsinstitusjoner og andre for å oppfylle plikten til denne opplæringen til voksne. Opplæringstilbudet skal være tilpasset og tilrettelagt ut fra den voksnes behov og bygge på kunnskaper og erfaringer som også er tilegnet på andre læringsarenaer. Gjennom Realkompetanseprosjektet er det nå i gang prosjekter i flere fylkeskommuner for å utvikle ordninger for dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse ved opp- tak, «innfasing» og tilrettelegging for voksne i videregående opplæring. Målsettingen er å ha på plass et nasjonalt system i 2002. Gjennom de prosjektene som er i gang, fikk over 500 voksne vurdert sin realkompetanse som en del av videregående opplæring og fikk sine fagkarakterer, årskursbevis og vitnemål våren 2000. Dispensasjon fra nåværende forskrifter har gjort dette mulig. Det tas sikte på at nye forskrifter skal tre i kraft fra nyttår 2001.

Figur 2.2. Heltidselever i videregående opplæring, etter kurstype og alder. 1. oktober 1999

Kilde: Linda-inntak.

Figur 2.3. Voksenopplæring. Praksiskandidater. 1993-1999.

Kilde: Linda-fagopplæring.

2.2.3. Fagopplæring i arbeidslivet

Voksne som ønsker fagbrev etter lov om fagopplæring i arbeidslivet, kan benytte seg av følgende ordninger:

- Voksne over 21 år kan tas inn som lærlinger med full praktisk opplæring i bedrift.
- Voksne med 25 prosent lengre allsidig praksis enn fastsatt læretid kan gå opp til fagbrev etter reglene i § 3-5 i opplæringsloven (tidligere § 20 i lov om fagopplæring i arbeidslivet).
- Voksne som ikke fyller kravene i § 3-5 (praksiskandidat), kan tas inn som lærlinger på samme måte som ungdom med rett til videregående opplæring.

Praksiskandidatene kan framstille seg til fag- og svenneprøve uten at det blir reist krav om å gå opp til en egen prøve i de felles allmenne fagene i videregående opplæring.

Fra 1998 til 1999 sank antall praksiskandidater fra 23 263 til 13 408, dvs en reduksjon på over 40 prosent. Samtidig sank antall kandidater i studieforbundenes opplæring med 19 prosent, fra 12 700 i 1998 til 10 300 i 1999, se punkt 2.5. Det høye antall praksiskandidater i 1998 kan forklares med at det i 1998 ble åpnet for svært mange nye fag, samtidig med at det var varslet innføring om krav til allmennfaglig eksamen for praksiskandidatene fra 01.08.99. Pga. negative reaksjoner fra partene i arbeidslivet, ble denne varslede endring ikke innført. Antall praksiskandidater i 1999 i studieforbundenes opplæring er imidlertid fremdeles nesten en fordobling sammenliknet med 1997. Antall praksiskandidater i det offentlige tilbudet i 1999 (13 409) er også høyt sammenliknet med 1996 (9 193).

2.3. Opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere, inkludert flyktninger og asylsøkere.

Om statistikken

Deltakere gjennom året er alle som har fått opplæring i norsk med samfunnskunnskap i løpet av kalenderåret uavhengig av opplæringens varighet. Derfor vil «deltakere gjennom året» være høyere enn det antall personer som faktisk deltar i opplæringen per 1. desember hvert år.

Kunnskaper og ferdigheter i norsk språk og om det norske samfunnet er avgjørende for at personer fra språklige minoriteter skal kunne fungere og finne seg til rette i det norske samfunnet. Tilbudet om opplæring i norsk med samfunnskunnskap gis til personer over 16 år som har et annet morsmål enn norsk, dansk, svensk og samisk, og som ikke er tatt inn som elever i andre utdanningsinstitusjoner.

Opplæringen ble med virkning fra 1998 lagt om fra en timebasert til en nivåbasert opplæringsmodell, og følger plan for opplæring i norsk med samfunnskunnskap

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Undervisningstimer	547 235	613 368	572 715	556 776	673 653	916 120
Deltakere (gjennom året)	27 525	25 565	22 268	22 040	28 957	37 574
Personer ¹	13 179	13 909	13 598	11 252	17 345	22 796
Regnskapstall (i 1000 kroner) ²	276 259	296 565	275 593	251 120	310 736	424 322
Regnskapstall (i 1000 kroner) eksamensrettet grunnskoleopplæring, innvandrere 16-20 år ³	..	..	..	..	22 613	55 679

¹ Antall personer over hele landet. Tellingsdato 1. desember. ² I tillegg er det brukt midler til språkprøven og utviklingstiltak. ³ Øremerkede midler.
Kilde: FRES og St meld nr. 3 (1999-2000)

som ble tatt i bruk høsten 1998. Deltakerne gis opplæring etter to løp som beskrevet i planen. Deltakere med en god skolebakgrunn fra hjemlandet (tilnærmet norsk grunnskole eller mer) kan få inntil 850 timer, mens deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn fra hjemlandet får tilbud om inntil 3 000 timers opplæring.

Planen er oppdelt i moduler, og det er utviklet modulprøver som lærerne kan bruke for å finne ut om deltakerne har nådd målene for den enkelte modul. Opplæringsplanen og modulprøvene finnes på bokmål og nynorsk.

2.3.1. Ansvar og organisering

Kommunene har ansvaret for å gi tilbud om opplæring i norsk med samfunnskunnskap til voksne innvandrere. Kommunen kan selv drive opplæringen, eller den kan overlate driften til tilskuddsberettigede studieforbund eller andre godkjente utdanningsinstitusjoner. I 1999 gjennomførte skoleverket 92,7 prosent av undervisningen, studieforbundene 5,8 prosent og folkehøgskolene 1,5 prosent. Staten gir tilskudd til opplæringen etter faste satser og retningslinjer.

2.3.2. Evaluering av deltakerne

Deltakere som avslutter den statsfinansierte opplæringen i norsk med samfunnskunnskap, avlegger Språkprøven i norsk for voksne innvandrere på bokmål eller nynorsk. Overgang til nivåbasert opplæring med en betydelig økning av timerammene har ført til at deltakerne blir værende lenger i undervisningen. Følgen er at antall kandidater som melder seg opp til Språkprøven, fortsatt er forholdsvis lavt. Språkprøven ble gjennomført fire ganger på 2-3 steder i hvert fylke i 1999. Som følge av nivåbasert opplæring ble Språkprøven noe omarbeidet og resultatene på prøven ble i forhold til nivået satt til bestått eller ikke bestått. Den første prøven i 1999 gikk etter gammel ordning med poeng, mens de tre siste prøveavviklingene fulgte ny språkprøve. Totalt 2 331 kandidater avla Språkprøven i 1999, herav 419 etter gammel prøve.

2.3.3. Omfang

Omfanget av undervisningen, deltakere, undervisnings- og deltakertimer samt kostnader ved undervisningen rapporteres til KUFs statistikkbase FRES. Tallene viser en betydelig økning av aktiviteten fra 1998 til 1999. Dette skyldes fortsatt overgang til nivåbasert opplæ-

ring, der den enkelte deltaker har mulighet til å ta ut flere timer og derved bli lenger i undervisningen. Et annet forhold som spilte inn, var det store antall flyktninger fra Kosovo i 1999.

2.3.4. Eksamensrettet grunnskoleopplæring for innvandrere i alderen 16-20 år

En del innvandrere kommer til landet etter opplæringspliktig alder (16 år) med lite eller ingen skolegang fra hjemlandet. Denne gruppen har ikke rett til grunnskoleopplæring, og fyller heller ikke vilkårene for inntak til videregående opplæring. Fra 1998 er det lagt inn øremerkete midler til kommunene for å gi tilbud om eksamensrettet grunnskoleopplæring.

Statens utdanningskontorer rapporterer at om lag 80 kommuner i alle fylkene tilbød eksamensrettet grunnskoleopplæring i 1999. De fleste ungdommene deltok i heltidstilbudene, dvs 30 uketimer over hele skoleåret, men det er også rapportert at noen kommuner ga tilbud med flere eller færre uketimer. Høsten 1999 deltok 273 kvinner og 438 menn i heltidsopplæring og 137 personer på andre tilbud i grunnskoleopplæringen. Regnskapstall for 1999 viser et forbruk på 55,7 millioner kroner.

2.4. Høyere utdanning

Voksne kan ta høyere utdanning som ordinære studier, som etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler, ved fjernundervisningsinstitusjoner eller delta i opplæring arrangert av studieforbund.

2.4.1. Etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler

Med etterutdanning menes kortere kurs som ikke gir formell kompetanse, men som sikter mot fornyelse og ajourføring av en førstegangsutdanning. Med videreutdanning menes eksamensrettede studier/fag som gir formell kompetanse og vekttallsuttelling i grad. Et videreutdanningsstilbud vil ofte være en spesialisering/påbygging av en grunnutdanning.

Målgruppene for etter- og videreutdanningsvirksomheten ved de offentlige utdanningsinstitusjonene innen høyere utdanning er bl. a. lærere i grunnskole og videregående opplæring, privat næringsliv og offentlig virksomhet. Undervisning gis både ved institusjonene, som desentraliserte tilbud og som fjernundervisningsstilbud.

2.4. Deltakere i etter- og videreutdanning ved universiteter og høyskoler. 1999

	I alt	Videre- utdanning	Etter- utdanning
I alt	81 755	23 283	58 472
Universiteter	10 911	2 713	8 198
Vitenskapelige høyskoler	3 445	756	2 689
Statlige høyskoler	67 399	19 814	47 585

Kilde:DBH.

Universitetet i Oslo og Norges idrettshøgskole inngår ikke i datagrunnlaget for etterutdanning. De samme institusjonene, samt Norges veterinærhøgskole inngår ikke i datagrunnlaget for videreutdanning.

Videreutdanningsvirksomheten ved statlige universiteter og høyskoler i 1999 omfattet om lag 23 000 deltakere, mens det ble rapportert vel 58 000 deltakere totalt i etterutdanning. Tallene her omfatter ikke all virksomhet, jf fotnote til tabell 2.4, men rapporteringene viser nedgang både for etter- og videreutdanning fra 1998 til 1999.

2.4.2. Studieringer på høyere nivå

Om statistikken

Tabell 2.5 omfatter opplæring som arrangeres i regi av studieforbund og som har faglig godkjenning. Tallene for 1999 er basert på rapporter fra studieforbundene fordelt på nivåplassering og på fylke. Tallene er ikke direkte sammenliknbare med tidligere år, og statistikken er fortsatt under utvikling.

Studieringene gir innføring i fagstoff, arbeidsmetoder og emner på høyere utdanningsnivå og skal ha faglig godkjenning fra en offentlig institusjon (høgskole eller universitet). Studieringene arrangeres av studieforbund, og det blir gitt statlig tilskudd til om lag 30 prosent av denne virksomheten.

De statlige utdanningskontorene behandler søknadene fra studieforbundene og fordeler midler i sitt fylke. Utdanningskontorene skal foreta en samlet vurdering av behovene i regionen og spesielt vurdere å få dekket de opplæringsbehov som ikke dekkes av høgskole og universitet.

Snaut 42 000 deltakere fikk i 1999 opplæring på høyere nivå i regi av studieforbundene. Godt over halvparten, 23 000, var kvinner. Nær 10 000 deltakere fikk tilbud om offentlig eksamen. Det er 4 av i alt 22 studieforbund som har opplæring av noe omfang på dette nivået.

2.5. Studieforbundene

Om statistikken

Dataene i dette kapitlet er hentet fra Statistisk sentralbyrås voksenopplæringsdatabase. Dataene blir levert SSB på enkeltkursnivå og gir informasjon om antall deltakere fordelt på kjønn og alder, antall kurs fordelt på emner og nivå og i hvilken kommune kurset holdes og antall studietimer, med og uten lærer. Innrapporteringen gir opplysninger om det er tilbud om offentlig eksamen, sertifisering eller interne prøver, når på døgnet opplæringen finner sted og om kursets varighet. En person kan være talt flere ganger dersom han/hun har deltatt på flere kurs, og tabellene tar ikke hensyn til opplæringslengde.

2.5. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere på høyere nivå, etter kjønn, alder og fylke. 1999

Fylke	Deltakere i alt	Andel kvinner	29 år og yngre	30 - 49 år	50 år og eldre	Uoppgitt alder
I alt	41 910	56	3 494	9 042	3 226	26 148
Østfold	1 247	51	330	361	54	502
Akershus	2 165	75	195	738	190	1 042
Oslo	10 338	50	224	1 392	1 261	7 461
Hedmark	810	59	177	297	112	224
Oppland	1 431	52	79	253	105	994
Buskerud	2 181	62	328	642	137	1 074
Vestfold	2 134	62	331	645	100	1 058
Telemark	809	70	154	256	65	334
Aust-Agder	600	74	104	243	42	211
Vest-Agder	1 758	54	286	367	53	1 052
Rogaland	2 550	62	316	638	139	1 457
Hordaland	4 753	55	277	1 326	618	2 532
Sogn og Fjordane	210	58	32	76	13	89
Møre og Romsdal	1 017	70	39	251	28	699
Sør-Trøndelag	3 402	49	240	582	78	2 502
Nord-Trøndelag	574	58	104	251	41	178
Nordland	2 002	62	40	348	75	1 539
Troms	3 528	49	197	330	102	2 899
Finnmark	278	50	41	46	13	178
Svalbard	123	36	-	-	-	123

Kilde: SSB.

2.5.1. Generelt

Studieforbund er paraplyorganisasjoner for frivillige, ideelle organisasjoner som tilbyr opplæring (kurs, studieringer) allment til befolkningen. Per 1.1.1999 var 22 studieforbund godkjent for statstilskudd. Disse har til sammen over 400 medlemsorganisasjoner, herunder de fleste politiske partier, de fleste arbeidstakerorganisasjoner og ulike livssyns- og interesseorganisasjoner. Det stilles krav til omfang, geografisk spredning og demokratisk oppbygging for å bli godkjent som studieforbund.

Studieforbundenes virksomhet bygger tradisjonelt på folkeopplysningstanken hvor studiearbeid blant voksne skal være ubundet av pensja og eksamener. I dag får en betydelig andel av deltakerne opplæring på grunnskolenivå, videregående-skole-nivå og universitets- og høyskolenivå og får tilbud om offentlig eksamen, annen godkjent eksamen, sertifisering eller interne prøver. § 19 i lov om voksenopplæring stiller ulike krav til opplæringens organisering, deltakernes alder, studieplan og liknende for at opplæringen kan motta tilskudd. Studieforbundene har et eget fellesorgan Voksenopplæringsforbundet (Vofo) med organisasjonsledd i alle fylker.

2.5.2. Omfang

Det ble registrert i alt 682 000 deltakere på kurs med statstilskudd i 1999. Antall deltakere viser en øking på nær 500 deltakere fra 1998. Det ble avholdt 61 300 kurs, noe som var 100 færre enn året før. Drøyt 55 prosent av deltakerne var kvinner. Høyest kvinneandel hadde kursene innen hovedemnet språkfag med 70 prosent. En av tre deltakere var i alderen 30–49 år.

I gjennomsnitt hadde kursene 11 deltakere og en varighet på 30 timer. Til sammen ble det innrapportert 1 854 000 studietimer, og statstilskuddet utgjorde i gjennomsnitt 2 100 kroner per kurs. I motsetning til tidligere år viser tallene i 1999 en liten nedgang i kurs-timer med lærer. I 1999 var 79 prosent av kurstimene med lærer, mens det i 1998 var 80 prosent.

Nær 29 000 av deltakerne fra særlige målgrupper (jf lov om voksenopplæring § 24) har gjennomført opplæring i 1999. Dette er en økning for denne gruppen med 27 prosent fra 1998, men noe av økningen må trolig tilskrives underrapportering i 1998. Størstedelen av deltakerne deltok i kurs på estetiske fag og håndverksfag.

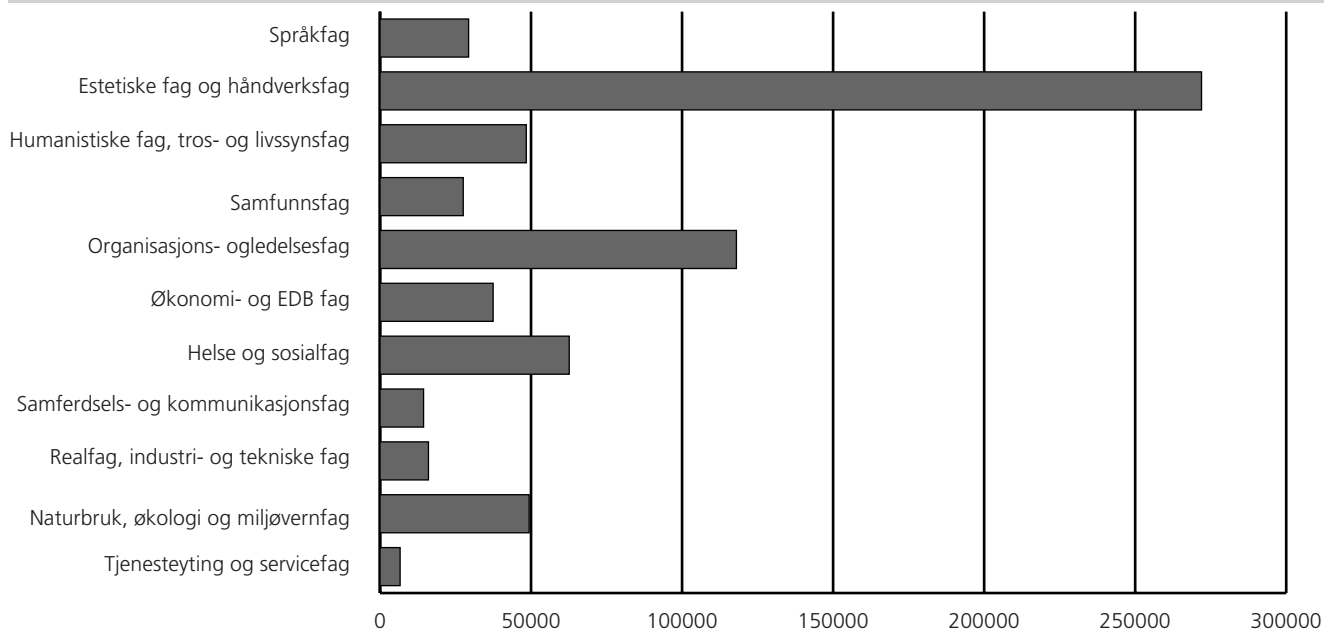
2.6. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Kurs, deltakere og studietimer. 1999

Studieforbund	Kurs i alt	Deltakere			Studietimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1995	70 242	769 108	340 445	428 663	2 030 994	1 514 495	516 499
1996	67 643	743 808	329 875	413 933	1 959 524	1 515 833	443 691
1997	64 357	711 531	316 610	394 921	1 908 708	1 515 964	392 744
1998	61 428	681 359	298 167	383 192	1 842 058	1 476 948	365 110
1999 I alt	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge	12 218	113 661	49 170	64 491	367 320	286 845	80 475
Bygdefolkets Studieforbund	4 667	38 130	27 618	10 512	84 507	44 117	40 390
Frikirkelig studieforbund	1 291	13 473	6 633	6 840	31 777	28 168	3 609
Høyres Studieforbund	1 317	11 699	5 020	6 679	57 871	57 817	54
Kristelig Folkepartis Studieforbund	94	1 002	467	535	1 964	127	1 837
Studieforbundet Populus	1 694	12 644	1 555	11 089	38 115	30 857	7 258
Idrettens Studieforbund	2 812	30 296	18 888	11 408	51 017	47 260	3 757
Norsk Musikkråd	11 650	173 304	76 696	96 608	458 207	359 537	98 670
Norsk Kristelig Studieråd	2 813	35 273	13 599	21 674	67 491	44 629	22 862
Samenes Landsforbund/ Samiid Aednansævi	12	145	85	60	263	50	213
Samisk Studieutvalg/ Sami Oahppolävdégoddi	153	717	259	458	12 471	10 253	2 218
Senterpartiets Studieforbund	262	1 569	1 017	552	3 773	98	3 675
Sosialistisk Opplysningsforbund	744	6 988	3 037	3 951	35 576	27 004	8 572
Studieforbundet Folkeuniversitetet	10 311	101 187	36 157	65 030	383 345	324 614	58 731
Studieforbundet natur og miljø	2 397	22 637	14 101	8 536	42 109	34 139	7 970
Studieforbundet for Folkeopplysning	1 083	9 300	3 734	5 566	28 761	22 511	6 250
Venstres Opplysningsforbund	75	661	361	300	1 171	81	1 090
YS Utviklingssenter	1 121	8 685	2 529	6 156	18 969	12 510	6 459
Studieforbundet AF	1 250	51 301	27 507	23 794	25 501	24 012	1 489
Funksjonshemmedes Studieforbund	1 973	20 940	6 790	14 150	43 045	32 857	10 188
Folkekulturforbundet	3 234	26 304	6 846	19 458	98 627	76 655	21 972
Fremskrittspartiets Studieforbund	148	1 929	1 402	527	1 975	1 975	-

Kilder: 1995-1996: KUF, 1997-1999: SSB.

Figur 2.4. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere etter emner. 1999

Kilde: SSB.

Emneinndelingen tar utgangspunkt i det faget kurset omhandler og ligger tett opp til det ordinære utdanningssystemet. Estetiske fag og håndverksfag er det største hovedemnet i alle aldersgrupper og utgjorde totalt 40 prosent av deltakerne i 1999.

Studieforbundene er av ulik størrelse, de har ulike målgrupper og står fritt i valg av innhold og nivå på tilbudene. De tre store studieforbundene Norsk Musikkråd, Folkeuniversitetet og Arbeidernes Opplysningsforbund stod til sammen for 57 prosent av virksomheten. Studieforbundene hadde i 1999 opplæringstiltak i 434 av landets 435 kommuner.

2.5.3. Opplæring etter nivå

Studieforbundene skal i hovedsak gi opplæring som er ubundet av pensja og eksamen, jf lov om voksenopplæring. Studieforbundene har ikke eksamensrett, og deltakerne går opp som privatister ved offentlige utdanningsinstitusjoner. Av studieforbundenes totalt 682 000 deltakere oppgis 241 600, 35 prosent, å være på videregående-skole-nivå. Til sammen 24 000 deltakere gis tilbud om eksamen i videregående opplæring eller fagprøve etter § 3-5. Dette er en tilbakegang på 4 000 fra 1998 og skyldes særlig tilbakegang i antall som avlegger fagprøve. I tabell 2.7 omfatter kategorien annen godkjent eksamen eller sertifisering skytterprøven, sprenningssertifikat, truckførerbevis og lignende.

Om statistikken

For 1999 er opplysningene om kursenes nivå rapportert til SSBs voksenopplæringsdatabase. Endringer fra tidligere år skyldes delvis at det nå er et bedre datagrunnlag, samt mer enhetlige kriterier for nivåfastsetting. For nivåfastsetting på høyere nivå må studieplanen være godkjent av offentlig utdanningsinstitusjon. Grunnlaget for plassering av opplæringen på nivå utvikles videre.

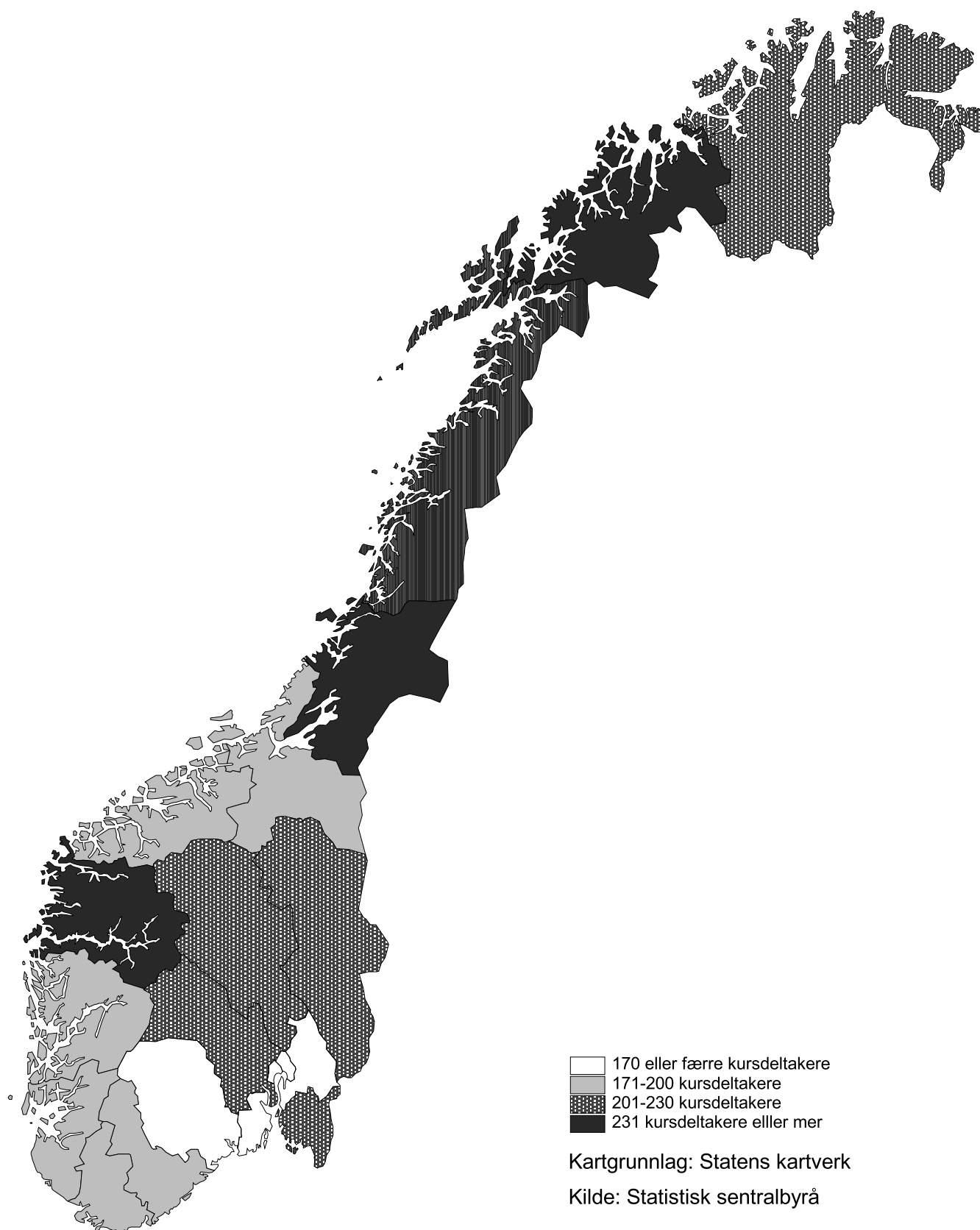
2.7. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Deltakere, etter nivå og type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen. 1999

Type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen	I alt	Grunn-nivå	Videregående nivå	Høgere nivå	Uopp-gitt
I alt	681 845	224 980	241 637	41 910	173 318
Offentlig eksamen	30 068	3 321	14 354	9 783	2 610
Annen godkjent eksamen eller sertifisering	33 790	6 577	12 915	4 589	9 709
Interne prøver	189 258	76 318	107 730	45	5 165
Tilbud om fagprøve etter § 3-5	10 273	-	10 273	-	-
Ingen eksamen eller avsluttende prøver	418 456	138 575	96 832	27 488	155 561

Kilde: SSB.

Figur 2.5. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Antall kursdeltakere per 1 000 innbyggere 14 år og eldre. 1999

2.5.4. Opplæring for særlige målgrupper

Om statistikken

Tabell 2.8 viser den delen av studieforbundenes opplæringsvirksomhet som mottok tilskudd etter § 24 i voksenopplæringsloven. Det gis også tilskudd til noen opplæringstiltak organisert av andre enn studieforbundene. SSBs statistikk for særlige målgrupper ble første gang utarbeidet for opplæring gjennomført i 1997. For 1998 var det en del underrapportering slik at økningen fra 1998 til 1999 også omfatter en bedring i rapporteringen.

2.8. Studieforbundenes opplæringsvirksomhet. Kurs for særlige målgrupper, studietimer og deltakere. 1995-1999¹

År	Kurs	Studie timer	Deltakere	
			I alt	Prosentandel kvinner
1995	2 633	88 676	21 996	61
1996	2 486	91 625	22 464	62
1997 ¹	2 320	78 999	20 464	64
1998 ^{1, 2}	2 169	72 999	22 798	63
1999	3 052	96 644	28 655	66

¹ Nedgang i timer og deltakere i 1997 og 1998 skyldes også underrapportering til SSB. ² Tallene er korrigerte i forhold til tabell 2.9 i Aktuell utdanningsstatistikk 6/1999.

Kilder: 1995-96: KUF 1997-99:SSB.

Opplæring for særlige målgrupper drives hovedsakelig i regi av studieforbund. I tillegg får andre landsomfattende interesseorganisasjoner mindre tilskudd. Tilskuddet skal først og fremst brukes til toppfinansiering av opplæringstiltak som får ordinær støtte til studiearbeid. I 1999 ble det gitt tilskudd til tiltak med nær 28 000 deltakere. Ulike grupper av funksjonshemmede utgjorde over 90 prosent av deltakerne.

Studieforbundene får også tilskudd til forsøk og utvikling av opplæringstilbud for særlige målgrupper. I 1999 var det avsatt 2 millioner kroner til dette formålet. Blant de største innsatsområdene var opplæring av tegnspråkinstruktører i nettverket for døve og sterkt tunghørte barn. Det er også etablert et nettverk for tiltak for personer med ulike lese- og skrivevansker. Det ble gjennomført prosjekter om tilgang til voksenopplæring og høyere utdanning for funksjonshemmede, bl.a. ex.phil. som kombinert fjernundervisning og studie- og kurstilbud i helse- og sosialfag.

2.5.5. Pedagogisk utviklingsarbeid

Tilskudd til pedagogisk utviklingsarbeid gis etter søknad til konkrete prosjekter som stimulerer nyskaping i studieforbundene. Prosjektene skal ha allmenn interesse og overføringsverdi. I 1999 ble utvikling av studieplaner og metoder for dokumentasjon av opplæringsinnhold, fleksible opplæringstilbud og voksenpedagogiske metoder som motiverer for deltakelse prioritert. I 1999 ble det bevilget 2 millioner kroner til dette formålet. 20 studieforbund søkte om tilskudd til 42 prosjek-

ter med en samlet søknadssum på vel 6,4 millioner kroner. Ved tildelingen fikk 26 prosjekter tilskudd. Antallet prosjekter som fikk tilskudd var i 1999 på samme nivå som i de to foregående årene.

2.5.6. Opplæring av tillitsvalgte

Kurs for representanter for tilsatte i arbeidslivet (tillitsvalgte) gis med tanke på økt likestilling og demokratisering på arbeidsplassen. Kurset skal gi tillitsvalgte minst 30 timer opplæring og strekke seg over minimum 5 dager med minimum 15 deltakere. I gjennomsnitt deltok 20 deltakere per kurs i 1999, med en varighet på 40 timer. Det ble bevilget 5 millioner kroner til dette formålet i 1999. Rapporteringen omfatter bare den del av opplæringen som staten yter tilskudd til. Samlet er denne opplæringen av vesentlig større omfang.

2.6 Fjernundervisning

Om statistikken

Antall deltakere tilsvarer ikke antall personer da en og samme person kan ta flere kurs og bli registrert som deltaker flere ganger. En deltaker regnes å ha fullført et kurs når 75 prosent av kurset er gjennomført.

Fra og med 1998 ble rapporteringsrutinene endret. Fjernundervisningsinstitusjonene rapporterer nå til SSB. På grunn av denne omleggingen, og fordi det har blitt underrapportert tidligere, er det ikke mulig å presentere tidsserier for alle tall, og tallene er heller ikke direkte sammenliknbare.

2.6.1. Generelt

Fjernundervisning i voksenopplæringen har som formål å gi voksne muligheter til å skaffe seg grunnutdanning og etter- og videreutdanning tilpasset deres livssituasjon, ved hjelp av tilrettelagt undervisningsmaterieell og kommunikasjon med lærer.

Fjernundervisning er kjennetegnet av høy grad av fleksibilitet ved at lærer og elev kan kommunisere uavhengig av tid og rom. Undervisningen kan organiseres på flere måter, f.eks. ved brev, telefon, telefaks, tv, video, datakonferanser eller internett, og er som oftest en kombinasjon av flere av disse. Undervisningen kan også omfatte støtteundervisning i form av sentrale eller regionale samlinger. Per 1. januar 2000 var det i alt 14 frittstående fjernundervisningsinstitusjoner godkjent med rett til statstilskudd. Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF) er fellesorgan for godkjente fjernundervisningsinstitusjoner. NFF er medlem i den internasjonale organisasjonen for fjernundervisning – International Council for Open and Distance Education (ICDE) – som har sitt sekretariat i Norge.

2.6.2. Virksomheten ved fjernundervisningsinstitusjonene

Fjernundervisningsinstitusjonene rapporterte om 39 500 kursfullføringer i 1999. Av disse ble om lag

2.9. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Fullførte kurs, etter deltakeres alder og kjønn. Bostedsfylke. 1993-1999¹

Bostedsfylke	I alt	Prosent kvinner	29 år og yngre	30-59 år	60 år og eldre	Uoppgitt
1993 i alt	65 346	50	21 464	33 821	458	9 603
1995 i alt	61 248	54	14 528	31 823	247	14 650
1997 i alt	52 207	55	10 719	27 575	257	13 656
1998 i alt	44 731	52	8 828	29 141	200	6 562
1999 i alt	39 394²	54	7 926	19 738	238	1 492
Østfold	2 067	49	509	1 484	10	64
Akershus	3 236	51	701	2 382	22	131
Oslo	3 470	43	886	2 374	29	181
Hedmark	2 711	58	482	2 127	8	94
Oppland	1 636	52	397	1 119	12	108
Buskerud	2 497	56	563	1 825	9	100
Vestfold	1 340	53	266	1 007	9	58
Telemark	1 491	47	373	1 066	14	38
Aust-Agder	881	59	180	658	6	37
Vest-Agder	1 908	59	294	1 541	5	68
Rogaland	3 072	54	637	2 348	18	69
Hordaland	3 137	56	621	2 433	11	72
Sogn og Fjordane	1 057	63	263	737	7	50
Møre og Romsdal	1 672	51	289	1 248	18	117
Sør-Trøndelag	1 986	54	364	1 547	15	60
Nord-Trøndelag	1 180	44	226	878	6	70
Nordland	2 755	61	373	2 300	17	65
Troms	1 487	48	250	1 144	9	84
Finnmark	665	36	97	541	3	24
Annet/uoppgitt	1 146	87	155	979	10	2

¹ På grunn av omlegging av rapporteringen er tallene for 1998 og 1999 ikke direkte sammenlignbare med tidligere år. ² 385 deltakere fra NKI kommer i tillegg. Kilde: 1993 - 1997 KUF. 1998 - 1999 SSB.

14 500 registrert hos NKI Fjernundervisning og 11 000 hos NKS Fjernundervisning. Andre fjernundervisningsinstitusjoner som er godkjent med rett til stats-tilskudd er: BI Bankakademiet, Biblia Fjernundervisning, FB Fjernundervisning, Kristen Brevskole, Luftfartsbrevskolen, Natur og Næring Fjernundervisning, NB Stiftelsen Norges Byggscole, Opplæringskonsult AS, PIL-skolen, TI Fjernundervisning og VVS Fjernundervisning.

Tallene i tabell 2.9 viser en nedgang i den totale aktiviteten i fjernundervisningsinstitusjonene i perioden 1993 til 1999. Fra 1998 til 1999 ble det rapportert omtrent 6000 færre fullførte kurs. Den største nedgangen i hele perioden har funnet sted i aldersgruppen under 30 år. Dette kan ha en sammenheng med den betydelige økningen i antall ordinære studieplasser på universitetene og høyskolene i den samme perioden. Denne økningen kan ha ført til at flere velger, og har mulighet til, å følge et ordinært utdanningsløp ved en offentlig utdanningsinstitusjon, og dermed ikke benytter seg av utdanningstilbud fra fjernundervisningsinstitusjonene. I tillegg kan Reform-94 ha vært en medvirkende årsak til aktivitetsendringen ved at flere personer har vært ordinære skoleelever enn tidligere, og således ikke har hatt behov for å delta på fjernundervisningskurs. Et bedret arbeidsmarked i perioden kan også være en av årsakene til den observerte nedgangen i aktiviteten.

En nedgang i antall fullførte kurs betyr ikke nødvendigvis en nedgang i den totale aktiviteten på fjernundervisningsområdet. Kursene kan ha lengre og kortere varighet. Tallene sier ikke noe om varigheten av kursene som gjennomføres nå i forhold til tidligere.

På landsbasis er det flest kvinner som deltar i fjernundervisning. Om lag 54 prosent av deltakerne var kvinner i 1999. Kvinneandelen var høyest i Sogn og Fjordane med 63 prosent, og lavest i Finnmark med 36 prosent.

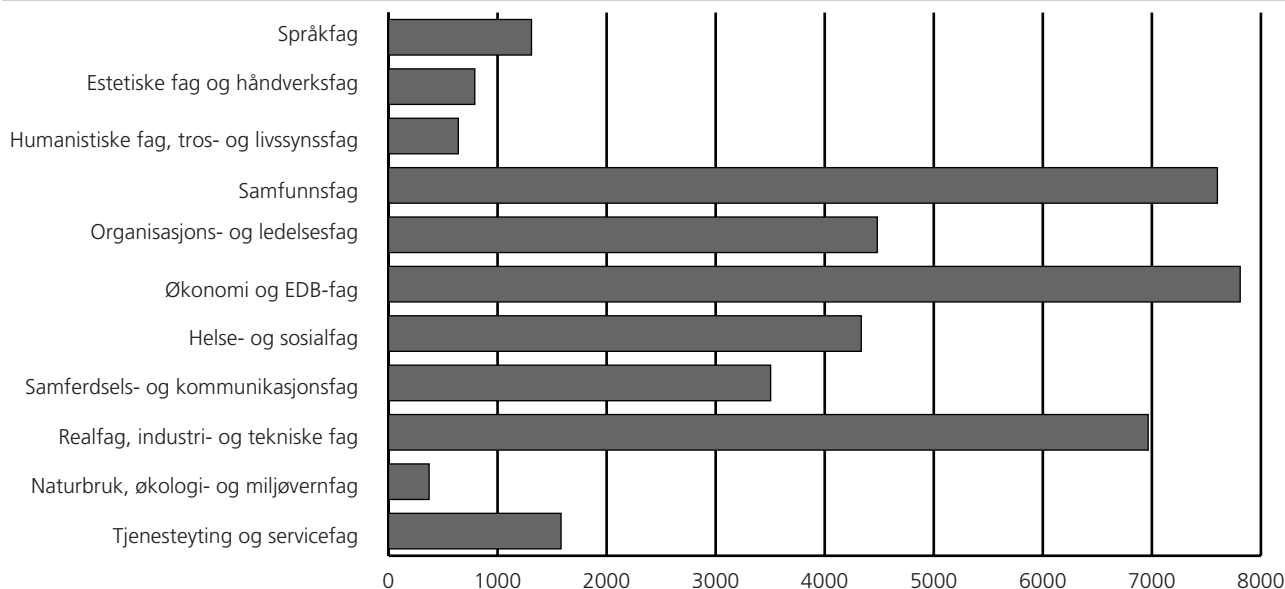
2.6.3. Studieaktivitet på nivå og fagområder

61 prosent av deltakerne tok i 1999 kurs på videregående-skole-nivå, mens 26 prosent av deltakerne fulgte kurs på universitets- og høyskolenivå. Kurs som tilbys innen høyere utdanning må være godkjent enten av universitet eller høyskole, og eksamen avholdes ved et universitet eller en høyskole.

Om lag 79 prosent av deltakerne som fullførte kurs i 1999, fikk tilbud om å ta offentlig eksamen, mens det var om lag 14 prosent som fikk tilbud om intern eksamen. Resten av deltakerne, 7 prosent, fikk ikke tilbud om eksamen.

De fleste kursfullføringene i 1999 var innenfor hovedemneområdene økonomi og EDB-fag og samfunnsfag.

Figur 2.6. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Fullførte kurs, etter hovedemner. 1999

Kilde: SSB.

2.10. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Antall kursfullføringer, etter tilbud om eksamen og utdanningens nivå. 1999

Utdanningens nivå	Deltakere i alt	Tilbud om offentlig eksamen	Tilbud om intern eksamen	Ingen eksamen
I alt	39 394	30 943	5 425	3 026
Grunnskole	-	-	-	-
Videregående skole	23 927	20 628	2 460	839
Universitet og høyskole	10 255	8 989	773	493
Uspesifisert	5 212	1 326	2 192	1 694

Kilde: SSB.

Det er en klar kjønnsfordeling mellom disse fagene ved at flest kvinner tar samfunnsfag, mens det er flest menn som tar realfag, industri- og tekniske fag. Det var lavest andel kvinner som fullførte kurs innen samferdsels- og kommunikasjonsfag og realfag, industri- og tekniske fag, mens mennene hadde lavest deltakelse innen helse- og sosialfag. Tilbakegangen for virksomheten i forhold til 1998 gjelder særlig kurs innen ulike samfunnsfaglige emner. Det var totalt 3 300 færre deltakere på disse kursene i 1999.

2.7. Folkehøgskolene

2.7.1. Generelt

Folkehøgskolen i Norge er forankret i egen lov. I samsvarende med sine tradisjoner skal folkehøgskolen fremme allmenndanning på ulike alders- og utdanningstrinn. Innenfor denne rammen blir verdigrunnlag og målsetting fastsatt av den enkelte skoleeier. Elevene skal ha fylt 17 år før 1. januar i skoleåret, men det kan tas opp elever som er inntil ett år yngre.

Folkehøgskolen er en folkelig, fri, allmenndannende skole uten krav til pensum eller eksamen fra institusjo-

ner eller organ utenfor folkehøgskolen. Til sammen dekker folkehøgskolene et mangfold av ulike emner, fag og fagkombinasjoner.

Folkehøgskolen gir ingen formell kompetanse, men for fullført 33 ukers folkehøgskoleår får elevene tre konkurransepoeng ved opptak til høyere utdanning dersom skolene har levert tilfredsstillende skoledokumentasjon og elevframmetet er registrert til minst 90 prosent.

2.7.2. Virksomheten

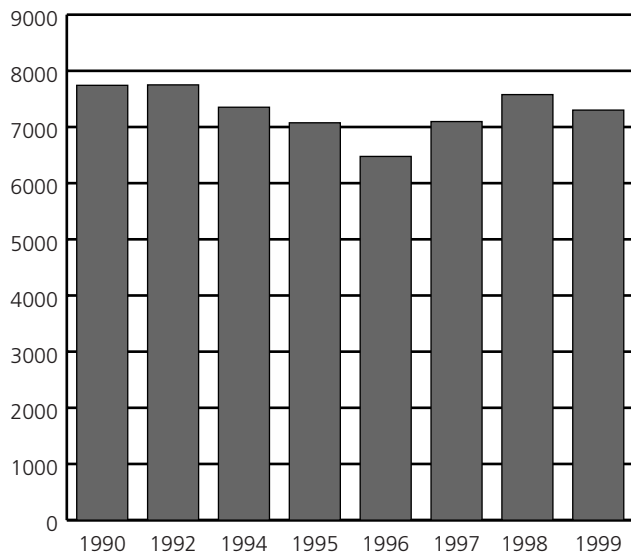
På hovedkurset skoleåret 1999/2000 fordelte elevene seg slik geografisk: Norge 5 592, Norden 158, øvrige Europa 294, Nord-Amerika 22, Sør-Amerika 12, Afrika 57, Oceania 4, Asia 118.

Om statistikken

Et årskurs strekker seg over et skoleår, dvs fra august det ene året til mai neste år. I figur 2.7 refererer tallene seg til både skoleår og kalenderår. Deltakere på årskurs er derfor summen av elever på vårens og høstens hovedkurs, og kortkurs. For å kunne gi mest mulig sammenliknbare tall omregnes både deltakere på hovedkurs og kortkurs til årselever. I motsetning til SSBs individbaserte statistikk for folkehøgskolene er også elever med mindre enn 300 undervisningstimer per år talt med.

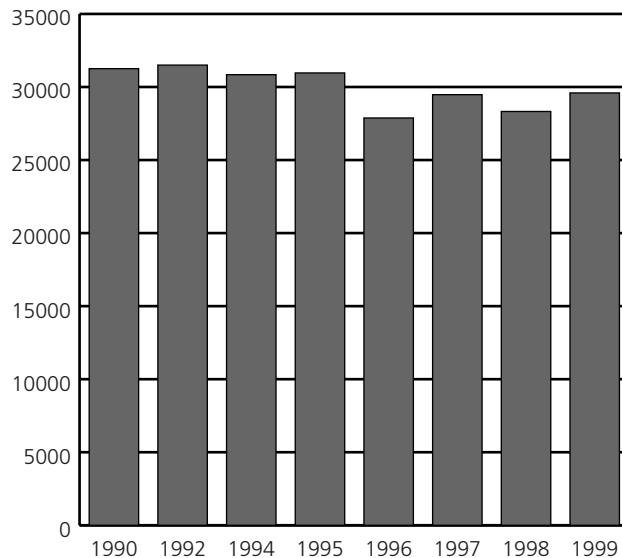
I skoleåret 1999/2000 var det i gang 78 folkehøgskoler og 3 folkehøgskoleliknende tiltak. Av disse var 10 fylkeseide, mens resten var drevet av private organisasjoner og institusjoner. Alle skolene er internatskoler. Om lag 90 prosent av virksomheten var hovedkurs på 16,5 - 33 uker. Kortkurs med varighet fra 3 dager til 16,5 uker utgjorde ca. 10 prosent av virksomheten i 1999. To av de folkehøgskoleliknende tiltakene, Norsk Pensjonistskole i Melsomvik og Nordnorsk Pensjonistskole i Sømna, har bare kortkursvirksomhet.

Figur 2.7. Voksenopplæring. Årselever i folkehøgskolene. 1990-1999

Kilde: KUF.

Figur 2.8. Voksenopplæring. Elever i folkehøgskolene. 1990-1999

Kilde: KUF.

2.11. Elever i folkehøgskolens hovedkurs, etter alder og kjønn. 1995-1999¹

Kjønn	I alt ¹	Alder							60 år og eldre
		16 år	17 år	18 år	19 år	20-29 år	30-44 år	45-59 år	
1995 i alt	12 173	1 287	1 407	1 492	3 475	3 851	413	134	114
1996 i alt	11 353	1 047	1 515	1 266	3 001	3816	428	152	128
1997 i alt	12 388	1 126	1 301	2 274	4 100	3 035	341	124	87
1998 i alt	13 534	670	1 179	1 415	5 585	4 310	232	88	55
1999 i alt	12 097	664	981	1 077	5 195	4 491	294	116	89
Menn	4 268	297	421	420	1 242	1 604	161	64	59
Kvinner	8 639	367	569	657	3 953	2 887	133	52	30

¹ Tallene i tabellen er for kalenderår, ikke skoleår. Avvik fra vedleggstabell 9 skyldes omregning av deltids elever til heltidsekvivalenter, i tillegg til noe mangelfull rapportering av alder.

Kilde: KUF.

2.12. Elever i folkehøgskolenes hovedkurs, etter hvilken utdanning de gjennomførte våren/høsten før de begynte

År	I alt	Grunnskole	Videregående skole et år	Videregående skole to år	Videregående skole tre år	Høyere utdanning	Annen utdanning
1995	12 044	2 595	1 628	1 084	5 586	540	611
1996	11 522	2 476	1 428	956	5 509	627	526
1997	12 201	2 001	1 186	805	7 443	676	90
1998	12 379	1 462	1 010	808	8 617	422	60
1999	11 643	1 294	1 040	888	8 011	321	89

¹ Tallene i tabellen er for kalenderår, ikke skoleår. Avvik fra tabell 2.11 skyldes omregning av deltids elever til heltidsekvivalenter, i tillegg til noe mangelfull rapportering av elevens bakgrunn.

Kilde: KUF.

Kortkursene har emner og temaer over et vidt spekter, mens hovedkursene profilerer seg på noen fag- og emneområder. Opplegg og timeplan på hovedkursene gir elevene anledning til i noen grad å velge sitt eget opplegg, men de aller fleste skolene har en kjerne av felles-fag og temaer som alle elevene må delta i.

Etter Stortingets vedtak i januar 1997 om å gi konkurransepoeng for gjennomført folkehøgskoleår og økt stipend for 19-åringer som kommer rett fra videregående

opplæring, ble det sterkt vekst i søkningen til hovedkurs, spesielt av kvinner i aldersgruppen 18-19 år.

Offentlig driftstilskudd til folkehøgskolene gis med 5/6 fra stat og 1/6 fra fylkeskommune, og dekker omtrent 50 prosent av de totale utgiftene. Elevene betaler oppholdspenger (kost og losji) på vel 1 050 kroner per uke, eller rundt 4 250 kroner per måned, og for bøker, skolemateriell, skoleturer o.l.

3. Ressursbruk

3.1 Bevilgninger over statsbudsjettet

Om statistikken

Tabell 3.1 inneholder bevilgninger til voksenopplæring over statsbudsjettet. Bildet av ressursbruken er ufullstendig ved at kommunenes, fylkeskommunenes, universitetenes og høgskolenes ressurser til voksenopplæring ikke er tatt med her. Heller ikke private tilskudd er med. Investeringer i opplæring i regi av arbeidslivet og kostnader som den enkelte voksne selv betaler, er heller ikke medregnet. Statstilskudd til grunnskole og videregående opplæring for voksne i henholdsvis kommunal og fylkeskommunal regi er en del av rammeoverføringene til disse sektorene og er ikke tatt med i oversikten. Enkeltindividers utgifter, bedrifters utgifter, kommunale- og fylkeskommunale utgifter, universitets- og høgskolers utgifter og Statens lånekasses utgifter til stipend er ikke tatt med i tabell 3.1. Samfunnets totale ressurser til voksenopplæring er derfor vesentlig høyere enn det tabell 3.1 viser.

Det gis direkte bevilgninger til voksenopplæring over Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementets budsjett og Arbeids- og administrasjonsdepartementets budsjett. Enkelte av bevilgningene fullfinansierer opplæringen i den forstand at statstilskuddet er ment å dekke totalutgiftene, og det er ikke forutsatt at verken den enkelte deltaker eller kursarrangør/kommune skal ha utgifter. Det gjelder grunnskoleopplæring for innvandrere i aldersgruppen 16-20 år og norskopplæring for voksne innvandrere.

Andre bevilgninger dekker deler av utgiftene. Statstilskuddet bidrar da bl.a. til å redusere deltakeravgiften. Dette gjelder tilskuddet til studieforbund, fjernundervisning og folkehøgskoler. Ved folkehøgskolene betaler deltakerne for internatopphold. Elever fra folkehøgskolene får borteboerstipend fra Statens lånekasse for ut-

danning, slik at statens utgifter er høyere enn synliggjort her.

Kommunene og fylkeskommunene har ansvar for å gi voksne henholdsvis grunnskoleopplæring og videregående opplæring. Denne opplæringen er stort sett gratis for den enkelte, og finansieres gjennom kommunenes frie inntekter (rammetilskudd og skatteinntekter). KUF har ikke oversikt over kommunenes/fylkeskommunes utgifter til voksenopplæring.

I bedrifter brukes det også vesentlige midler både gjennom egne opplæringsprogram og ved at det gis permisjon for å ta opplæring. Omfanget er imidlertid ukjent.

3.2. Finansiering av livsopphold

Statens lånekasse for utdanning administrerer de stipend- og låneordningene som er opprettet med hjemmel i lov om utdanningsstøtte til elever og studenter. I tillegg kommer bl.a. ordninger opprettet ved særskilte vedtak i Stortinget.

Studiefinansieringen skal legge til rette for at flest mulig kvalifiserte utdanningssøkende får mulighet for å gjennomføre en utdanning. Studiefinansieringen skal videre bidra til å sikre samfunnet tilgang på utdannet arbeidskraft med høyt kunnskapsnivå og internasjonal orientering.

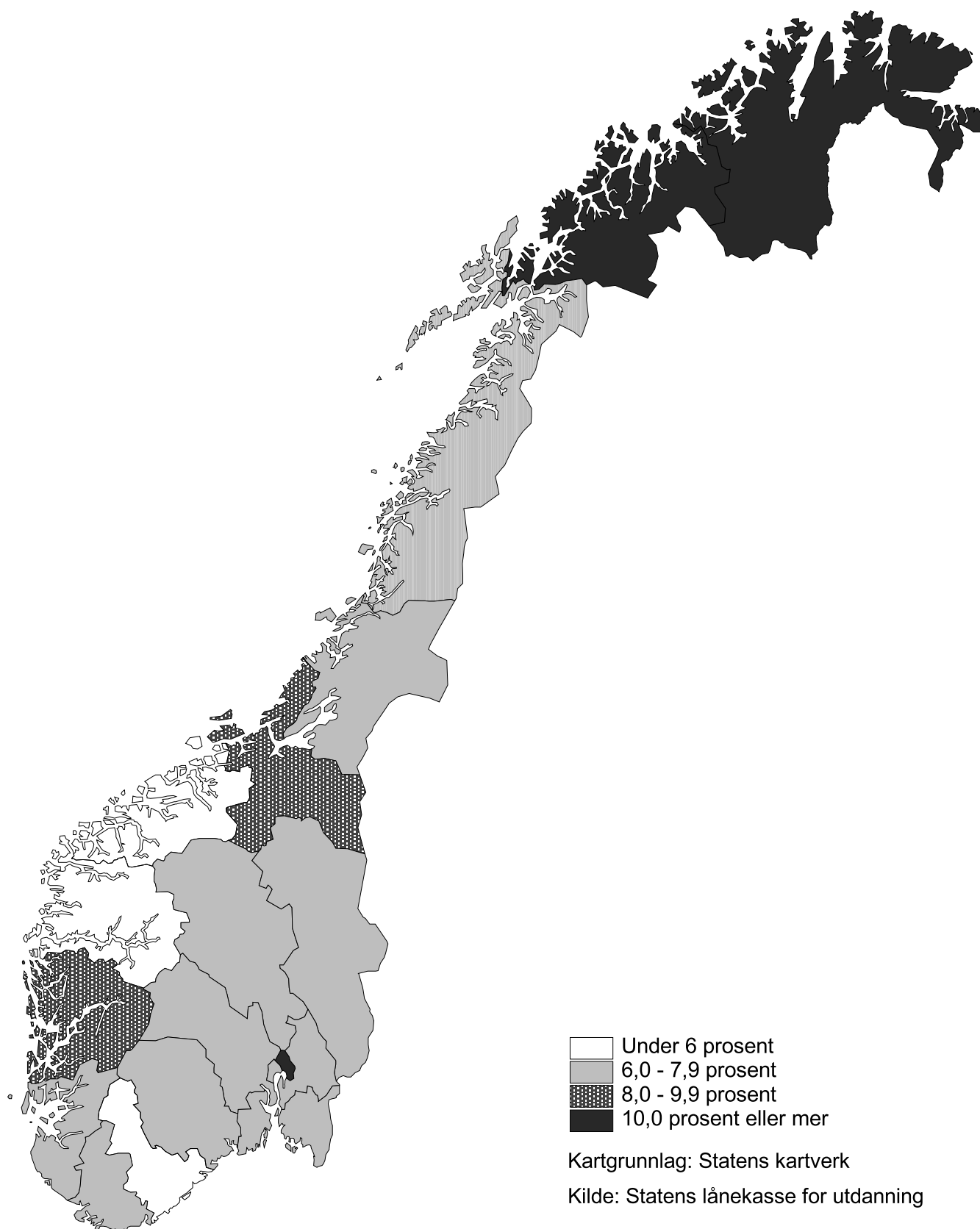
I overkant av 8 prosent av tilskuddsmottakerne var 30 år eller eldre i undervisningsåret 1999/2000. Dette var en økning på 0,3 prosentpoeng fra undervisningsåret 1998/99. Tallene inkluderer både elever i videregående opplæring og studenter i høyere utdanning. Finnmark, Oslo og Troms hadde, som i 1998, den største andel eldre mottakere. Henholdsvis 15, 13 og 11 prosent av støttemottakerne i disse fylkene var over 30 år. Sogn og Fjordane hadde den laveste andelen med bare i underkant av 5 prosent.

3.1. Bevilgninger til voksenopplæring i statsbudsjettet. 1995-2000. Millioner kr

År	1995	1996	1997	1998	1999	2000
I alt	930,7	944,4	972,1	1 006,9	1 094,6	1 197,8
Studieforbund	204,8	205,9	200,6	185,7	203,2	206,8
Fjernundervisning	35,6	35,6	26,1	26,8	27,8	26,9
Folkehøgskoler	348,4	352,5	343,4	337,1	356,3	370,3
Opplæring for voksne innvandrere	265,3	265,3	297,5	352,5	388	374,5
Voksenopplæringsinstitusjoner og organisasjoner	61,7	63,7	64,2	65,6	69	73,8
Forsøks- og utviklingsarbeid	11,8	17,5	34,2	33,3	44,1	139
Annet (fredsentre, kvinneuniversitet)	3	4	6	6	6,2	6,4

Kilde: KUF.

Figur 3.1. Statens lånekasse for utdanning. Støttlemottakere 30 år og eldre i prosent av alle støttlemottakere. Fylke. 2000

3.2. Støttemottakere, støttebeløp og gjennomsnittlig støttebeløp i Lånekassen. 1997/98 - 1999/2000

Fylke	1997/98			1998/99			1999/2000 pr. 03.05.00		
	Støtte- mottakere	Støttebeløp	Gj.snitt støttebeløp	Støtte- mottakere	Støttebeløp	Gj.snitt støttebeløp	Støtte- mottakere	Støttebeløp	Gj.snitt støttebeløp
I alt	14 128	638 375 348	45 185	15 005	698 967 319	46 582	15 604	755 168 281	48 396
Østfold	518	22 436 293	43 313	615	28 837 912	46 891	645	31 481 701	48 809
Akershus	1 103	50 760 545	46 020	1 208	55 960 906	46 325	1 304	62 334 515	47 803
Oslo	2 395	122 360 156	51 090	2 321	122 905 762	52 954	2 390	128 988 825	53 970
Hedmark	416	18 599 867	44 711	457	20 029 235	43 828	469	21 091 514	44 971
Oppland	401	17 684 328	44 101	449	20 088 736	44 741	460	20 961 372	45 568
Buskerud	494	22 739 095	46 031	548	25 614 490	46 742	578	28 198 110	48 786
Vestfold	566	23 966 549	42 344	599	26 452 010	44 160	596	28 583 943	47 960
Telemark	439	20 044 045	45 658	460	21 700 704	47 175	470	22 699 947	48 298
Aust-Agder	232	9 161 705	39 490	261	11 082 774	42 463	275	13 068 087	47 520
Vest-Agder	427	17 902 787	41 927	436	19 745 308	45 287	444	20 176 197	45 442
Rogaland	1 038	45 409 015	43 747	1 147	50 476 212	44 007	1 132	54 485 012	48 132
Hordaland	1 590	72 212 683	45 417	1 719	83 593 072	48 629	1 842	89 777 613	48 739
Sogn og Fjordane .	220	8 661 585	39 371	225	9 865 474	43 847	251	11 575 563	46 118
Møre og Romsdal .	634	29 393 623	46 362	709	32 367 795	45 653	698	33 663 358	48 228
Sør-Trøndelag	945	43 462 055	45 992	985	45 922 498	46 622	1 109	56 549 772	50 992
Nord-Trøndelag	433	18 533 891	42 803	453	19 873 257	43 870	457	20 547 627	44 962
Nordland	842	36 169 143	42 956	950	40 877 183	43 029	965	42 849 694	44 404
Troms	795	35 621 235	44 807	834	37 607 812	45 093	871	40 635 044	46 653
Finnmark	611	21 941 763	35 911	598	24 470 341	40 920	612	25 601 202	41 832
Svalbard	3	133 075	44 358	1	69 300	69 300	3	108 625	36 208
Ukjent	26	1 181 910	45 458	30	1 426 538	47 551	33	1 790 560	54 259

Kilde: Statens Lånekasse for utdanning

De tre fylkene som hadde størst vekst i antall støttmottakere i aldersgruppen 30 år og eldre fra skoleåret 1997/98 til skoleåret 1998/99 var Østfold, Nordland og Aust-Agder med hhv. 19, 13 og 13 prosent. Fra undervisningsåret 1998/99 til undervisningsåret 1999/2000 var det Finnmark, Sogn og Fjordane og Østfold som hadde størst vekst i mottakere i denne aldersgruppen med henholdsvis 14, 11 og 8 prosent.

Fylket med størst nedgang i antall støttmottakere over 30 år var fra undervisningsåret 1997/98 til 1998/99 Oslo med en nedgang på 3 prosent. Fra 1998/1999 til 1999/00 hadde Hedmark størst nedgang i støttmottakere over 30 år med en reduksjon på 2 prosent sammenliknet med året før.

4. Flest høyt utdannede ansatte på kurs

4.1. Stadig flere sysselsatte med universitets- og høgskoleutdanning

Om statistikken:

Statistikken i dette kapitlet baserer seg på tall fra Arbeidskraftsundersøkelsene (AKU). AKU gjennomføres kvartalsvis etter utvalgsmetoden. Gruppen sysselsatte i inntektsgivende arbeid består av personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst en times varighet i undersøkelsesuka. Sysselsatte midlertidig fraværende fra inntektsgivende arbeid omfatter personer som vanligvis utfører inntektsgivende arbeid, men som på grunn av sykdom, ferie etc ikke utførte slikt arbeid i undersøkelsesuka. Sammen med vernepliktige utgjør personene i disse to gruppene sysselsatte i alt. Tallene er årsgjennomsnitt. For mer informasjon om arbeidskraftsundersøkelsen vises til Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk i Statistisk sentralbyrå.

Det har vært en markert økning i de sysselsattes utdanningsnivå fra 1980 til 1998. Andelen av alle sysselsatte som har grunnskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning har blitt halvert siden 1980. I samme periode har tallet på sysselsatte med en høyere utdanning hatt en tilsvarende økning. Andelen sysselsatte som har høyere utdanning er nå 29 prosent, en fordobling fra 1980. Mens det i 1980 var dobbelt så mange sysselsatte med utdanning på grunnskolenivå som med utdanning på universitets- og høgskolenivå, var det i 1998 motsatt.

Dette har skjedd samtidig som antall sysselsatte har økt med 17 prosent til over 2,2 millioner personer. Eldre med lav utdanning forlater arbeidsstyrken og blir erstattet av yngre med betydelig høyere utdanningsnivå.

Halvparten av reduksjonen i antall sysselsatte med grunnskoleutdanning har skjedd innen industri, bygg og anlegg. I løpet av perioden 1980 til 1998 har det blitt om lag 120 000 færre sysselsatte med bare grunnskoleutdanning innen denne næringen. Samtidig har antall ansatte totalt i næringen blitt redusert med omtrent 36 000. Dette skyldes nok i stor grad at eldre uten videregående utdanning forlater arbeidstyrken og erstattes av yngre personer med en yrkesfaglig utdanning fra videregående skole.

4.1.1. En av to i bank, forsikring og forretningsmessig tjenesteyting har høyere utdanning

Antall sysselsatte med høyere utdanning har økt sterkt i alle næringer. Den største økningen har det vært i bank, forsikring og forretningsmessig tjenesteyting og i varehandel og transport, hvor antall sysselsatte med høyere utdanning har økt med henholdsvis 279 og 174 prosent. For bank, forsikring og forretningsmessig tjenesteyting betyr dette at nesten annenhver sysselsatt i næringen har utdanning på universitets- og høgskolenivå.

4.1. Antall sysselsatte, etter utdanningsnivå og næring. Årsgjennomsnitt. 1980, 1990 og 1998. 1 000 personer

Næring	1980			1990			1998		
	I alt	Grunnskole- nivå	Universitets- og høg- skolenivå	I alt	Grunnskole- nivå	Universitets- og høg- skolenivå	I alt	Grunnskole- nivå	Universitets- og høg- skolenivå
I alt	1 908	562	283	2 030	372	483	2 242	319	646
Oljeutvinning, bergverksdrift, industri, kraft- og vannforsyning, bygge- og anleggsvirksomhet	556	214	36	493	119	66	520	94	74
Varehandel, hotell- og restaurantdrift, transport, lagring, post og telekommunikasjon	494	153	34	520	111	68	580	109	93
Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	593	113	182	734	88	281	808	75	367
Bank- og finansieringsvirksomhet, forsikringsvirksomhet, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	101	9	28	150	10	62	230	16	106
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	159	72	3	129	44	5	104	25	8

Kilde: Arbeidskraftsundersøkelsen.

4.2 Flest høyt utdannede på kurs

Om statistikken

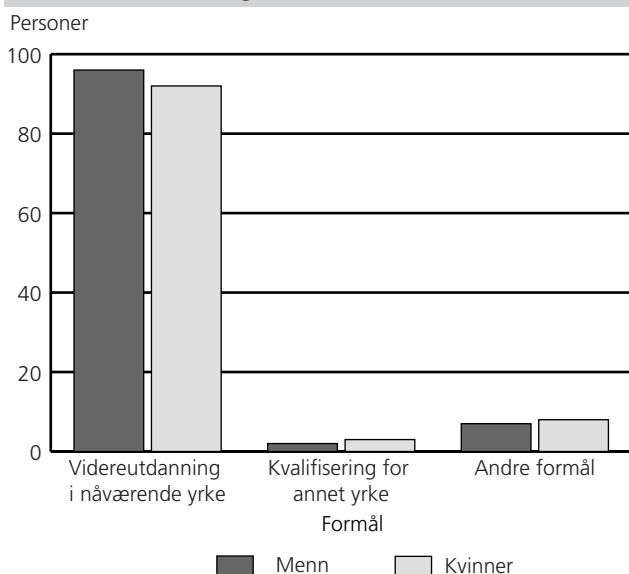
Statistikken i dette kapitlet er basert kun på data fra arbeidskraftsundersøkelsen gjennomført i 2. kvartal 2000. I vedleggstabellene finnes det også data fra 2. kvartal 1999. Statistikken inkluderer kun ansatte som ikke er under utdanning, dvs. at studiene ikke er deres hovedaktivitet. Hva som regnes som kurs eller utdanning, baserer seg på de intervjuede sin egen vurdering. Allmennutdanning er ikke med i tallene. Kun ansatte som har deltatt på kurs med lønn er med i statistikken for kursdeltakelse. For mer informasjon om arbeidskraftsundersøkelsen vises til Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk i Statistisk sentralbyrå.

Som nevnt gjennomføres arbeidskraftsundersøkelse hvert kvartal. I årets andre kvartal inkluderes det i tillegg spørsmål angående de intervjuedes deltakelse på jobbrelaterte kurs de siste fire uker. Av i alt nesten 2 millioner ansatte som ikke er under utdanning, viser tallene fra 2. kvartal 2000 at 208 000 ansatte hadde deltatt på et jobbrelatert kurs med lønn de siste fire ukene før intervjuet. Dette tilsvarer 10 prosent av alle ansatte som ikke er i utdanning.

I hovedsak er formålet med kursdeltakelsen at den ansatte ønsker å videreutdanne seg innen nåværende yrke. 188 000 av de ansatte deltok på et kurs med dette som formål. 6 000 ansatte deltok på kurs for å kvalifisere seg for et annet yrke.

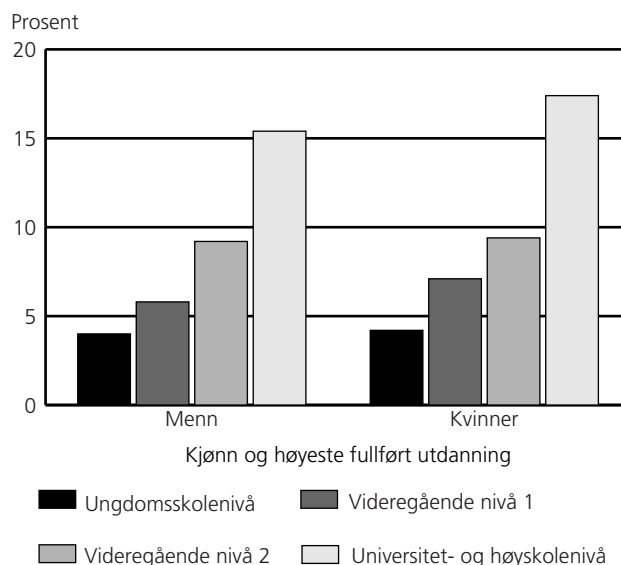
Det er flere ansatte med universitets- eller høgskoleutdanning som deltar i kurs enn ansatte som kun har grunnskoleutdanning. Vel 16 prosent av de ansatte med universitets- og høgskoleutdanning hadde deltatt på et

Figur 4.1. Ansatte som har deltatt på jobbrelevante kurs eller utdanning siste fire uker, etter kjønn, alder og formålet med kurset/utdanningen. 2. kvartal 2000

Kilde: Arbeidskraftsundersøkelsen.

Figur 4.2. Ansatte etter kjønn, høyeste fullført utdanning og deltakelse på jobbrelevant kurs eller utdanning siste 4 uker. 2. kvartal 2000. Prosent

Kilde: Arbeidskraftsundersøkelsen.

jobbrelatert kurs siste fire ukene før intervjuet, mens tilsvarende tall for de ansatte som kun har grunnskoleutdanning var 4 prosent.

Blant kvinner med universitets- og høgskoleutdanning hadde 17 prosent deltatt på kurs mens 16 prosent av menn med universitets- og høgskoleutdanning hadde deltatt på kurs.

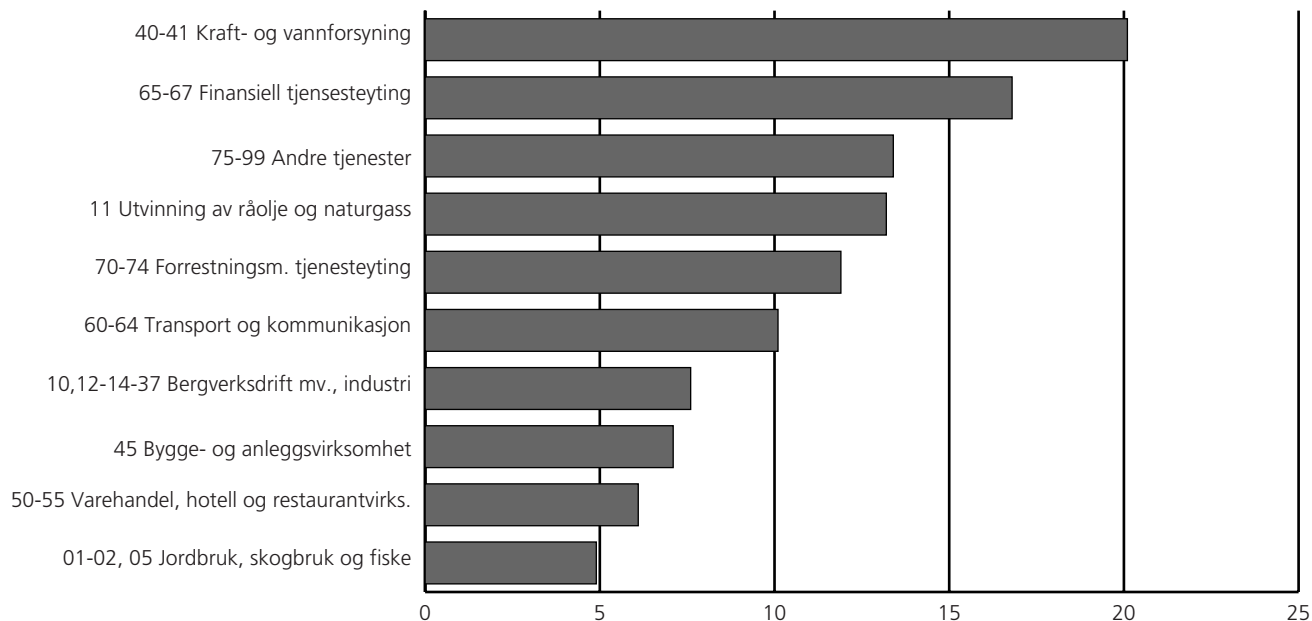
4.2.1. Høyest kursdeltakelse innenfor kraft og vannforsyning

Deltakelse på jobbrelaterte kurs eller utdanning varierer mellom de forskjellige næringsgruppene i arbeidslivet. Deltakelse på jobbrelevant kurs eller utdanning var mest utbredt innenfor hovednæringsgruppen kraft- og vannforsyning. Innen denne gruppen hadde over 20 prosent deltatt på kurs. Andre næringsgrupper med en høy andel kursdeltakelse var finansiell tjenesteyting (17 prosent) og utvinning av råolje og naturgass (13 prosent). De tradisjonelle primærnæringene, jordbruk, skogbruk og fiske hadde den laveste andelen ansatte som hadde deltatt på kurs med under 5 prosent.

4.2.2 Flest deltakere i aldersgruppen 30-39 år

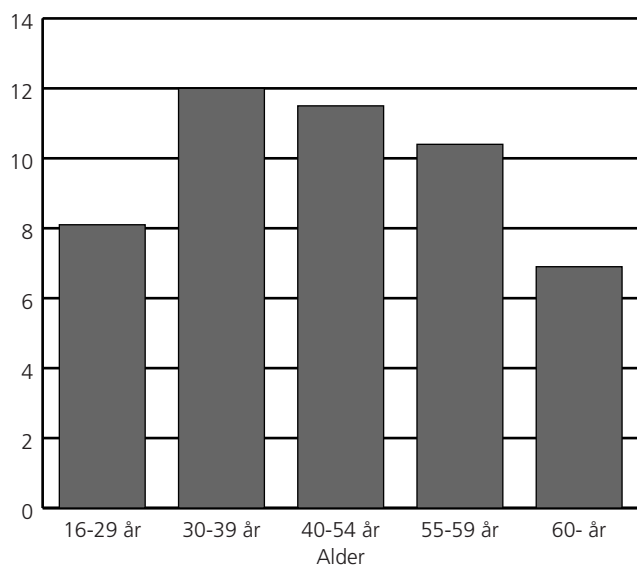
Kursdeltakelse er mest vanlig i aldersgruppen 30-39 år. 12 prosent av de ansatte i denne aldersgruppen hadde deltatt på et kurs, mens 11,5 prosent av aldersgruppen 40-55 år hadde deltatt. Andelen deltakere var lavest for ansatte under 20 år og for aldersgruppen over 60 år. For de yngste har dette sammenheng med at mange er deltidsansatte, ofte ved siden av skolegang eller studier. Det var ingen større forskjeller mellom menn og kvinner i alderssammensetningen på deltakerne.

Figur 4.3. Ansatte etter næring og deltakelse på jobbrelevant kurs eller utdanning siste fire uker. 2. kvartal 2000. Prosent

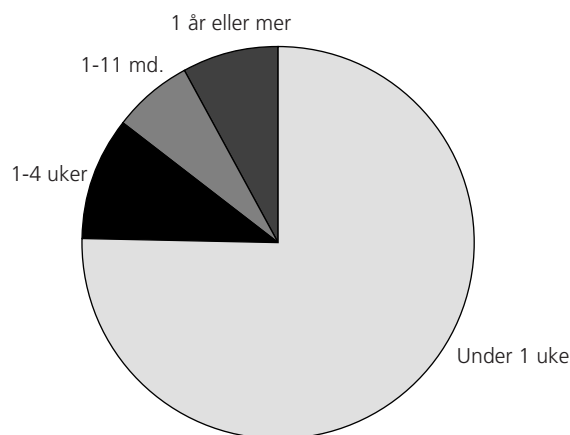
Kilde: Arbeidskraftsundersøkelsen.

Figur 4.4. Ansatte som har deltatt på jobbrelevant kurs eller utdanning siste fire uker, etter alder. Prosent av alle ansatte. 2. kvartal 2000

Kilde: Arbeidskraftsundersøkelsen.

Figur 4.5. Ansatte som har deltatt på jobbrelevant kurs eller utdanning siste fire uker, etter den totale varigheten av kurset/utdanningen. 2. kvartal 2000

Kilde: Arbeidskraftsundersøkelsen.

4.2.3 Tre av fire kurs varer mindre enn en uke

Den totale varigheten av kursene var i de fleste tilfeller på under en uke. Nesten tre av fire kurs av alle jobbrelevante kurs hadde en varighet på mindre enn en uke. 21 000 kurs (10 prosent) hadde en varighet på 1-4 uker. Ytterligere 15 000 deltok på kurs som hadde en varighet på minst ett år, noe som tilsvarer 7 prosent av de ansatte som har deltatt på kurs.

Vedleggstabell 1. Oppmeldte til grunnskoleeksamen, etter fag. 1995-1999

År \ Fag	I alt	Norsk hovedmål	Norsk sidemål	Norsk som andrespråk	Matematikk	Engelsk
1995	6 440	1 018	953	797	1 830	1 842
1996	6 646	1 241	1 128	670	1 809	1 798
1997	5 362	959	864	613	1 452	1 474
1998	3 434	593	543	396	957	945
1999	1 752	271	248	257	506	470
Vår 1999	1 703	261	239	255	493	455
Høst 1999	49	10	9	2	13	15

Kilde: Statens utdanningskontor i Oslo og Akershus, Eksamenssekretariatet.

Vedleggstabell 2. Heltidselever i videregående skole og andelen voksne, etter kurstype. 1994-1999

År	Elever				Prosentandel voksne			
	I alt	Grunnkurs	VKI	VKII	I alt	Grunnkurs	VKI	VKII
1994	191 427	71 178	62 798	57 451	16,6	8,5	16,5	26,9
1995	177 868	65 494	57 430	54 944	13,3	6,3	9,8	25,2
1996	171 120	65 498	56 404	49 218	12,8	7,7	10,1	22,5
1997	167 091	64 542	55 197	47 370	12,1	6,7	8,9	23,0
1998	162 551	63 709	53 550	45 292	11,1	5,8	7,5	22,9
1999	158 175	61 844	53 148	43 183	10,0	5,1	7,1	20,7

Kilde: VSI.

Vedleggstabell 3. Praksiskandidater. Absolutte tall og i prosent av totalt antall kandidater til fagbrev. 1993-1999

År	Praksiskandidater i alt	Prosent av totalt antall kandidater til fagbrev
1993	6 906	50
1994	6 710	46
1995	7 088	46
1996	9 193	47
1997	16 817	59
1998	23 263	61
1999	13 408	47

Kilde: Linda- fagopplæring.

Vedleggstabell 4. Arbeidsmarkedsopplæring. Kurs, deltakere og bevilgning (mill. kroner). 1989-1999

År	Kurs	Deltakere	Bevilgning (mill. kr)
1989	3 700	50 460	2 071
1990	4 195	58 200	2 190
1992	4 729	58 233	2 321
1993	4 959	62 390	2 389
1994	4 850	63 081	2 284
1995	5 000	61 200	1 887
1996	3 300	52 260	1 666
1997	2 645	39 787	1 342
1998	2 445	32 869	1 023
1999	2 151	22 412	720

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

Vedleggstabell 5. Studieforbund. Deltakere, etter kjønn, alder og emne. 1999

Emne	Deltakere		Alder			Uoppgitt
	I alt	Prosent andel kvinner	14-29 år	30-49 år	50 år og eldre	
1996 i alt	743 808	56	194 056	194 783	111 810	243 159
1997 i alt	711 531	56	206 587	233 957	139 766	131 221
1998 i alt	681 359	56	187 893	234 112	147 823	111 531
1999 i alt	681 845	55	187 626	240 783	158 793	94 643
Språkfag	29 332	70	6 120	9 359	7 065	6 788
Estetiske fag og håndverksfag	271 966	61	88 068	92 860	79 786	11 252
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	48 423	58	18 157	12 754	14 327	3 185
Samfunnsfag	27 553	61	6 714	8 014	3 362	9 463
Organisasjons- og ledelsesfag	117 992	48	33 281	45 862	20 571	18 278
Økonomi og EDB-fag	37 452	55	6 002	16 827	7 455	7 168
Helse- og sosialfag	62 638	71	7 229	19 326	10 641	25 442
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	14 423	24	5 455	4 321	1 878	2 769
Realfag, industri- og tekniske fag	16 040	30	2 411	4 063	1 243	8 323
Naturbruk, økologi og miljøvern fag	49 371	24	12 917	24 505	11 132	817
Tjenesteyting og servicefag	6 655	72	1 272	2 892	1 333	1 158

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 6. Studieforbund. Kurs, deltakere og kurs timer. Fylke. 1999

Fylke	Kurs i alt	Deltakere			Kurs timer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1998 i alt	61 428	681 359	298 167	383 192	1 841 942	1 476 948	365 110
1999 i alt	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
Østfold	4 137	42 653	18 935	23 718	132 096	114 690	17 406
Akershus	4 270	48 060	19 621	28 439	123 592	100 498	23 094
Oslo	4 645	64 161	27 874	36 287	159 716	124 368	35 348
Hedmark	3 600	34 927	17 144	17 783	106 557	75 118	31 439
Oppland	2 641	31 578	15 952	15 626	71 258	55 199	16 059
Buskerud	3 775	39 207	17 596	21 611	118 395	96 493	21 902
Vestfold	2 780	29 285	12 493	16 792	88 425	70 411	18 014
Telemark	1 933	20 927	9 522	11 405	60 401	51 967	8 434
Aust-Agder	1 301	14 216	5 813	8 403	35 701	31 737	3 964
Vest-Agder	1 961	21 864	9 427	12 437	56 993	44 819	12 174
Rogaland	4 533	49 666	20 787	28 879	125 660	101 570	24 090
Hordaland	5 588	62 060	25 915	36 145	163 670	132 138	31 532
Sogn og Fjordane	1 999	20 953	10 218	10 735	52 745	39 529	13 216
Møre og Romsdal	2 890	35 604	15 774	19 830	84 856	64 634	20 222
Sør-Trøndelag	3 332	42 050	19 883	22 167	93 820	78 459	15 361
Nord-Trøndelag	3 259	31 647	15 311	16 336	92 155	76 612	15 543
Nordland	4 692	49 070	21 020	28 050	154 059	109 477	44 582
Troms	2 706	31 837	14 463	17 374	91 068	68 343	22 725
Finnmark	1 272	11 957	5 644	6 313	42 580	29 946	12 634
Svalbard	5	123	79	44	108	108	-

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 7. Studieforbund. Deltakere, etter nivå, emne og underemne. 1999

Emne og underemne	I alt	Grunnskole- nivå	Videregående skole-nivå	Universitets- og høgskolenivå	Uoppgitt nivå
I alt	681 845	224 980	241 637	41 910	173 318
Språkfag	29 332	10 087	4 836	478	13 931
engelsk	8 577	2 377	2 377	166	3 657
fransk	2 706	1 138	397	112	1 059
tysk	1 181	411	212	44	514
spansk	6 345	2 917	206	16	3 206
italiensk	1 117	610	10	10	487
russisk	346	161	12	-	173
norsk som hovedspråk	2 090	398	1 317	75	300
norsk som 2. språk	3 838	1 381	77	50	2 330
samisk	133	116	-	-	17
tegnspråk	1 726	127	-	-	1 599
språkvitenskap (fonetikk, lingvistikk, filologi)	7	-	-	-	7
andre språk	1 266	451	228	5	582
Estetiske fag og håndverksfag	271 966	104 872	131 684	374	35 036
instrumental opplæring	14 591	7 311	6 785	-	495
samspill	82 735	40 915	41 132	59	629
sang	91 194	29 486	61 323	75	310
musikkteori	7 150	1 448	1 110	-	4 592
teater, revy og drama	9 193	4 002	2 941	33	2 217
folkedans	10 581	3 480	3 909	-	3 192
foto	958	477	8	-	473
filmfoto, video og lyd	398	101	158	-	139
tegning og maling	12 020	3 780	1 576	59	6 605
tekstil	19 936	6 754	8 007	-	5 175
tre	6 895	1 641	2 401	20	2 833
metall	1 005	267	519	-	219
keramikk	1 559	695	29	-	835
andre estetiske fag	8 562	2 526	918	103	5 015
andre håndverksfag	5 189	1 989	868	25	2 307
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	48 423	18 978	14 083	1 700	13 662
historie	3 085	508	988	388	1 201
filosofi	871	26	34	753	58
litteratur	1 951	533	265	11	1 142
etikk	1 245	191	309	9	736
ideologi	343	138	128	-	77
kristendom	30 300	16 647	12 115	201	1 337
slektsgransking	551	186	51	-	314
andre humanistiske fag	8 408	688	193	338	7 189
andre tros- og livssynsfag	1 669	61	-	-	1 608
Samfunnsfag	27 553	4 140	5 941	11 691	5 781
sosiologi	1 395	29	1 159	125	82
sosialøkonomi	136	-	-	-	136
psykologi	3 182	145	218	2 143	676
statsvitenskap	514	-	31	464	19
jus	7 465	71	1 459	5 655	280
pedagogikk	4 280	288	161	2 986	845
informasjon og medier	1 864	786	414	82	582
nærmiljø/lokalsamfunn	3 828	1 472	772	6	1 578
andre samfunnsfaglige emner	4 889	1 349	1 727	230	1 583
Organisasjons- og ledelsesfag	117 992	46 850	17 997	1 616	51 529
organisasjonskunnskap	16 145	3 158	2 529	86	10 372
tale- og debatteknikk	3 332	603	370	32	2 327
tillitsvalgte i frivillige organisasjoner	9 941	3 748	3 053	-	3 140
tillitsvalgte i arbeidslivet	28 791	4 140	2 701	22	21 928
kurs for folkevalgte	546	78	62	-	406
politisk skoling	7 093	2 476	768	-	3 849
arbeidsmiljø/verneombud	2 944	824	153	-	1 967
instruktør-, trener- og lederutdanning	23 285	17 435	3 595	107	2 148
andre organisasjons- og ledelsesfag	25 915	14 388	4 766	1 369	5 392

Vedleggstabell 7 (forts.). Studieforbund. Deltakere, etter nivå, emne og underemne. 1999

Emne og underemne	I alt	Grunnskole- nivå	Videregående skole-nivå	Universitets- og høgskolenivå	Uoppgitt nivå
Økonomi- og EDB-fag	37 452	15 173	4 891	2 412	14 976
bedriftsøkonomi	2 668	76	1 176	521	895
kasserer	279	2	85	16	176
revisor	14	-	-	5	9
salg og markedsføring	1 154	322	468	54	310
varehandel	561	48	500	-	13
forsikring/bank	752	79	-	-	673
sekretær	1 218	111	612	-	495
EDB-operativsystemer	4 977	2 756	199	103	1 919
programmering, systemering og digitalteknikk	692	112	122	342	116
tekstbehandling, regneark, grafikk	14 523	7 866	515	151	5 991
andre økonomiske fag	2 559	296	798	905	560
andre EDB-fag	8 055	3 505	416	315	3 819
Helse- og sosialfag	62 638	12 858	9 877	23 327	16 576
helseopplysning/kosthold	10 829	7 968	484	-	2 377
helse og omsorg	10 542	1 639	5 186	61	3 656
førskole-, barnehageutdanning	1 115	188	537	15	375
førstehjelp	3 709	731	155	-	2 823
svangerskapskurs	145	7	-	-	138
sosialpolitiske emner og rettigheter	2 840	248	38	111	2 443
andre helse- og sosialfag	33 458	2 077	3 477	23 140	4 764
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	14 423	4 056	1 467	149	8 751
veitrafikkopplæring	7 220	1 886	832	-	4 502
maritim trafikkopplæring	3 191	1 234	297	-	1 660
luftfart trafikkopplæring	70	38	-	21	11
informasjonsteknologi (IT) og annen elektronisk kommunikasjon	683	114	25	109	435
andre kommunikasjons- og samferdselsfag	3 259	784	313	19	2 143
Realfag, industri- og tekniske fag	16 040	1 861	5 731	131	8 317
matematikk	1 588	102	1 354	109	23
fysikk	307	9	298	-	-
kjemi	73	17	53	-	3
biologi	293	15	269	-	9
geografi og geologi	284	6	-	-	278
maskinteknikk	253	51	140	-	62
elektro- og datateknikk	366	98	110	-	158
kjemiteknikk	11	-	11	-	-
bygg og anlegg	2 351	555	900	22	874
mekanikk	939	35	236	-	668
jern og metall	234	108	120	-	6
næringsmiddel	528	78	405	-	45
andre realfag	1 190	44	1 093	-	53
andre industri- og tekniske fag	7 623	743	742	-	6 138
Naturbruk, økologi- og miljøvernfsag	49 371	4 605	42 800	21	1 945
jordbruk	2 734	224	2 458	-	52
hagebruk, plantekultur og plantevern	1 508	126	1 128	-	254
skogbruk	4 503	48	4 410	-	45
husdyrhold	7 048	2 647	4 131	-	270
jakt	12 231	589	10 837	-	805
fiske og havbruk	702	280	298	-	124
miljøvern	18 691	283	18 232	-	176
andre naturbruksfag	1 954	408	1 306	21	219
Tjenesteyting og servicefag	6 655	1 500	2 330	11	2 814
hotell og restaurant	491	125	73	-	293
reiseliv (eks. reiseleder, guide, bygdeturisme)	211	16	56	-	139
hud-, kropps- og skjønnhetspleie	1 145	453	-	-	692
husstell og rengjøring	2 970	359	1 620	-	991
vaktmesteropplæring	507	129	103	-	275
andre tjenesteyting og servicefag	1 331	418	478	11	424

Kilde: SSB

Vedleggstabell 8. Frittstående fjernundervisningsinstitusjoner. Deltakere som fullførte kurs, etter alder, kjønn og hovedemner. 1998-1999

Hovedemner	I alt	Prosentandel kvinner	29 år og yngre	30 - 49 år	50 år og eldre	Uoppgitt
1998	44 731	52	8 828	26 022	3 319	6 562
1999 i alt	39394¹	54	7 926	26 477	3 499	1 492
Språkfag	1 311	56	341	767	112	91
Estetiske fag og håndverksfag	791	84	258	484	49	-
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag ...	640	77	154	348	53	85
Samfunnsfag	7 601	74	1 688	5 067	561	285
Organisasjons- og ledelsesfag	4 482	61	577	3 150	312	443
Økonomi og EDB-fag	7 810	49	1 395	5 491	680	244
Helse- og sosialfag	4 335	95	780	3 062	358	135
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	3 504	10	1 063	1 971	362	108
Realfag, industri- og tekniske fag	6 966	15	1 441	4 685	757	83
Naturbruk, økologi- og miljøvern fag	372	44	94	249	12	17
Tjenesteyting og servicefag	1 582	94	135	1 203	243	1

¹ 385 deltakere fra NKI kommer i tillegg.

Kilde: SSB.

Vedleggstabell 9. Voksenopplæring. Elever i folkehøgskolene. 1990-1999

Deltakere	1990	1992	1994	1995	1996	1997	1998 ¹	1999
Deltakere i alt	31 255	31 498	30 843	30 961	27 878	29 474	28 324	29 592
Årskurs	12 965	12 863	12 360	11 808	10 914	12 259	13 494	12 907
Kortkurs	18 290	19 422	18 483	19 153	16 964	17 215	14 830	16 685
Deltakere omregnet til årselever i alt	7 742	7 750	7 352	7 075	6 476	7 097	7 577	7 301
Årselever hovedkurs	6899	6 878	6 558	6 248	5 726	6 354	6 966	6 608
Årselever kortkurs	843	872	794	827	750	743	611	693

¹ Tallene er korigerte i forhold til tallene i Aktuell Utdanningsstatistikk 6/1999.

Kilde: KUF.

Vedleggstabell 10. Støttetottakere i Lånekassen 1999-2000, etter alder og fylke, foreløpige tall per 03.05.00

	I alt	Andel kvinner	Alder				
			19 år og yngre	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50 år og eldre
I alt	227 524	56,9	73 299	135 906	14 116	3 664	539
Fylke							
Østfold	11 203	57,8	3 627	6 827	591	145	13
Akershus	19 161	56,3	4 816	12 823	1 168	303	51
Oslo	23 283	55,7	4 707	15 633	2 471	404	68
Hedmark	9 025	57,8	3 319	5 153	418	117	18
Oppland	8 657	57,7	3 173	4 936	409	127	12
Buskerud	10 421	56,8	3 483	6 260	505	148	25
Vestfold	10 200	57,5	3 302	6 219	512	148	19
Telemark	8 285	57,8	2 850	4 890	421	113	11
Aust-Agder	5 623	54,7	2 071	3 243	203	85	21
Vest-Agder	8 172	56,5	2 903	4 754	390	101	24
Rogaland	18 257	57,6	5 912	11 045	981	285	34
Hordaland	23 667	57,3	7 137	14 370	1 654	449	57
Sogn og Fjordane	6 497	57,9	2 476	3 719	221	62	19
Møre og Romsdal	14 396	56,5	5 083	8 503	592	186	32
Sør-Trøndelag	14 984	56,5	4 718	8 950	1 054	225	37
Nord-Trøndelag	7 834	57,7	3 006	4 313	367	135	13
Nordland	14 119	56,3	5 735	7 263	816	275	30
Troms	8 986	56,6	3 204	4 764	797	190	31
Finnmark	4 652	56,4	1 728	2 225	518	157	24
Svalbard	30	53,3	11	16	1	2	-
Uoppgitt	184	50,0	38	112	27	7	-

Kilde: Statens Lånekasse for utdanning.

Vedleggstabell 11. Ansatte¹ etter kjønn, utdanning og deltakelse i jobbrelevant kurs eller utdanning siste 4 uker. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer

Kjønn og utdanning	2. kvartal 1999			2. kvartal 2000		
	I alt	Deltatt på kurs	Deltatt på kurs prosent	I alt	Deltatt på kurs	Deltatt på kurs prosent
I alt	1 970	229	11,6	1 982	208	10,5
Ungdomsskolenivå	242	13	5,3	220	9	4,1
Videregående-skole-nivå 1	420	35	8,3	394	26	6,6
Videregående-skole-nivå 2	696	76	10,9	709	66	9,3
Universitet- og høyskolenivå	612	105	17,1	657	108	16,4
Menn	1 036	122	11,8	1 045	105	10,0
Ungdomsskolenivå	127	6	5,0	114	5	4,0
Videregående-skole-nivå 1	186	16	8,7	167	10	5,8
Videregående-skole-nivå 2	423	49	11,5	435	40	9,2
Universitet- og høyskolenivå	300	51	17,1	328	50	15,4
Kvinner	934	106	11,4	937	103	11,0
Ungdomsskolenivå	115	6	5,6	106	4	4,2
Videregående-skole-nivå 1	234	19	8,1	228	16	7,1
Videregående-skole-nivå 2	273	27	10,0	274	26	9,4
Universitet- og høyskolenivå	312	54	17,1	329	57	17,4

¹Inkluderer kun ansatte som har deltatt på kurs med lønn, og som ikke er definert som under utdanning.

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen.

**Vedleggstabell 12. Ansatte¹ etter kjønn, alder og deltakelse på jobbrelevant kurs eller utdanning siste 4 uker.
2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer**

Kjønn og utdanning	2. kvartal 1999			2. kvartal 2000		
	I alt	Deltatt på kurs	Deltatt på kurs prosent	I alt	Deltatt på kurs	Deltatt på kurs prosent
I alt	1 970	229	11,6	1 982	208	10,5
16-29 år	415	39	9,3	410	33	8,1
30-39 år	541	70	12,9	540	64	12,0
40-54 år	733	94	12,8	737	84	11,5
55-59 år	161	18	10,9	174	18	10,4
60- år	119	9	7,6	121	8	6,9
Menn	1 036	122	11,8	1 045	105	10,0
16-29 år	230	24	10,5	228	16	7,1
30-39 år	287	39	13,6	285	33	11,7
40-54 år	373	46	12,4	378	41	10,9
55-59 år	86	9	10,4	89	9	10,4
60- år	59	4	7,0	64	5	7,3
Kvinner	934	106	11,4	937	103	11,0
16-29 år	185	14	7,7	182	17	9,3
30-39 år	254	31	12,1	255	31	12,2
40-54 år	359	47	13,2	359	43	12,0
55-59 år	76	9	11,5	84	9	10,3
60- år	60	4	8,2	57	4	6,5

¹Inkluderer kun ansatte som har deltatt på kurs med lønn, og som ikke er definert som under utdanning.

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen.

**Vedleggstabell 13. Ansatte¹ etter næring og deltakelse på jobbrelevant kurs eller utdanning siste 4 uker.
2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer**

Kjønn og utdanning	2. kvartal 1999			2. kvartal 2000		
	I alt	Deltatt på kurs	Deltatt på kurs prosent	I alt	Deltatt på kurs	Deltatt på kurs prosent
I alt	1 970	229	11,6	1 982	208	10,5
01-02, 05 Jordbruk, skogbruk og fiske	33	2	5,2	31	2	4,9
11 Utvinning av råolje og naturgass	27	4	16,4	28	4	13,2
10,12-14-37 Bergverksdrift mv., industri	295	27	9,1	286	22	7,6
40-41 Kraft- og vannforsyning	18	4	23,3	19	4	20,1
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	124	9	7,3	125	9	7,1
50-55 Varehandel, hotell og restaurantvirks.	336	29	8,5	343	21	6,1
60-64 Transport og kommunikasjon	154	17	11,1	149	15	10,1
65-67 Finansiell tjenesteyting	54	10	18,1	48	8	16,8
70-74 Forretningsm. tjenesteyting	170	18	10,9	177	21	11,9
75-99 Andre tjenester	758	108	14,3	774	103	13,4

¹Inkluderer kun ansatte som har deltatt på kurs med lønn, og som ikke er definert som under utdanning.

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen.

Vedleggstabell 14. Ansatte som har deltatt på jobbrelevant kurs eller utdanning siste fire uker, etter kjønn, alder og formålet med kurset/utdanningen. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer

Kjønn og alder	2. kvartal 1999				2. kvartal 2000			
	I alt	Formålet med kurset/utdanningen			I alt	Formålet med kurset/utdanningen		
		Videre-utdanning i nåværende yrke	Kvalifisering for annet yrke	Andre formål		Videre-utdanning i nåværende yrke	Kvalifisering for annet yrke	Andre formål
I alt	229	206	4	17	208	188	6	14
16-29 år	39	34	2	3	33	30	1	2
30-39 år	70	63	2	5	64	59	2	3
40-54 år	94	86	0	7	84	76	2	6
55-59 år	18	16	0	1	18	17	0	1
60- år	9	8	0	1	8	7	0	1
Menn	122	111	2	9	105	96	2	7
16-29 år	24	21	1	2	16	15	0	1
30-39 år	39	35	1	3	33	30	1	2
40-54 år	46	43	0	3	41	38	1	3
55-59 år	9	8	0	1	9	9	0	0
60- år	4	4	0	1	5	4	0	0
Kvinner	106	96	2	8	103	92	3	8
16-29 år	14	12	1	1	17	15	1	1
30-39 år	31	28	1	2	31	29	1	2
40-54 år	47	43	0	4	43	38	1	4
55-59 år	9	8	0	1	9	8	0	1
60- år	4	4	0	1	4	3	0	1

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen.

Vedleggstabell 15. Ansatte¹ som har deltatt på jobbrelevant kurs eller utdanning siste fire uker, etter kjønn, alder og den totale varigheten av kurset/utdanningen. 2. kvartal 1999 og 2000. 1 000 personer

Kjønn og alder	2. kvartal 1999					2. kvartal 2000				
	I alt	Total lengde på utdanningen-opplæringen				I alt	Total lengde på utdanningen-opplæringen			
		Under 1 uke	1-4 uker	1-11 md.	1 år eller mer		Under 1 uke	1-4 uker	1-11 md.	1 år eller mer
I alt	229	171	23	15	18	208	154	21	15	17
16-29 år	39	27	5	2	4	33	23	4	3	3
30-39 år	70	51	6	6	6	64	46	6	5	7
40-54 år	94	72	10	5	6	84	63	9	6	6
55-59 år	18	13	2	1	2	18	15	1	1	0
60- år	9	7	0	1	0	8	7	0	1	0
Menn	122	88	16	8	9	105	77	13	6	7
16-29 år	24	17	4	1	1	16	11	3	1	1
30-39 år	39	27	5	3	3	33	23	4	3	3
40-54 år	46	34	6	2	3	41	31	5	2	3
55-59 år	9	7	1	1	1	9	8	1	0	0
60- år	4	3	0	0	0	5	4	0	0	0
Kvinner	106	82	7	8	9	103	77	7	9	10
16-29 år	14	11	1	1	1	17	12	1	2	2
30-39 år	31	24	1	3	3	31	23	2	2	4
40-54 år	47	38	4	3	3	43	32	4	4	3
55-59 år	9	6	1	1	1	9	7	0	1	0
60- år	4	4	0	0	0	4	2	0	1	0

¹Inkluderer kun ansatte som har deltatt på kurs med lønn, og som ikke er definert som under utdanning.

Kilde: Arbeidskraftundersøkelsen.

Vedlegg fra KUF

Nyttige adresser

NAVN	ADRESSE	STED	TELEFON	TELEFAKS
Kirke-, utdannings- og forsknings-departementet (KUF), Vo.avd.	Postboks 8119 Dep	0032 Oslo	22 24 77 88 22 24 76 89	22 24 95 42
Arbeidsdirektoratet	Postboks 8127 Dep	0032 Oslo	23 35 24 00	23 35 27 50
Norsk voksenpedagogisk forskningsinstitutt (NVI)	Nedre Bakklandet 60	7014 Trondheim	73 99 08 40	73 99 08 50
Norsk Fjern-undervisning (NFU)	Pilestredet 56	0167 Oslo	22 56 43 10	22 56 43 11
Statens ressurs- og voksenopplærings-senter (SRV)	Postboks 343 Økern	0513 Oslo	23 39 64 00	22 22 09 10
Læremiddelsentret	Postboks 2924 Tøyen	0608 Oslo	23 30 12 00	23 30 12 99
Nasjonalt læremiddelsenter (NLS)	Boks 8194 Dep	0034 Oslo	22 47 65 00	22 47 65 52
Statens lånekasse for utdanning	Postboks 195 Økern	0510 Oslo	22 72 67 00	22 64 26 36
Voksenopplærings-forbundet (Vofo)	Boks 560 Sentrum	0105 Oslo	22 41 00 00	22 33 40 85
Folkehøgskolerådet (FHRS)	Karl Johansgt. 12	0154 Oslo	23 35 53 70	23 35 53 80
Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF)	Gjerdrumsvei 12	0484 Oslo	22 02 81 60	22 02 81 61
Sokrates Norge, SIU	Det norske universitetsråd	5020 Bergen	55 54 67 00	55 54 67 20
Leonardo Norge, Teknologisk Institutt (TI)	Postboks 2608 St. Hanshaugen	0131 Oslo	22 86 50 00	22 20 18 01
Nordisk Ministerråd (NMR)	Store Strandstræde 18	DK-1255 KØBENHAVN K	+ 45 33 96 02 00	+ 45 33 93 35 72
Nordens folkliga akademi (NFA)	Nya Varvet Box 12024	S-402 41 GÖTEBORG	+ 46 31 69 56 00	+ 46 31 69 09 50

Statens utdanningskontorer (SU)

Østfold	Statens hus Postboks 475	1501 Moss	69 24 74 00	69 24 74 01
Oslo og Akershus	Postboks 8105 Dep	0032 Oslo	22 00 38 00	22 00 38 90
Hedmark	Statens hus Postboks 4323	2308 Hamar	62 55 14 00	62 55 14 01
Oppland	Service Boks	2626 Lillehammer	62 26 60 00	61 26 06 88
Buskerud	Postboks 1613	3017 Drammen	32 26 69 40/42	32 89 52 35
Vestfold	Postboks 2213	3103 Tønsberg	33 37 10 00	33 37 24 25
Telemark	Langbrygga 4	3724 Skien	35 50 33 50/60	35 50 33 55
Aust-Agder	Postboks 264	4802 Arendal	37 02 50 25	37 02 47 73
Vest-Agder	Service Boks 501	4605 Kristiansand	38 07 62 65/60	38 07 60 15
Rogaland	Statens hus Postboks 358	4001 Stavanger	51 56 87 00/40	51 56 87 45
Hordaland	Postboks 7325	5020 Bergen	55 57 20 00	55 57 23 52
Sogn og Fjordane		6863 Leikanger	57 65 54 00/01	57 65 41 90
Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404 Molde	71 25 88 16/15	71 25 88 27
Sør-Trøndelag	Klæbuveien 194 Prinsensgt. 1 (17.11.00)	7468 Trondheim	73 94 93 00	73 94 93 53
Nord-Trøndelag		7734 Steinkjer	74 16 83 75/78	74 16 83 69
Nordland	Postboks 1094	8001 Bodø	75 50 08 50/57	75 52 35 02
Troms		9296 Tromsø	77 64 24 00/10	77 64 24 01
Finnmark	Damsveien 1	9815 Vadsø	78 95 05 55/41	78 95 05 57